

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REDOGÖRELSE

FÖR VERKSAMHETEN VID

DETHOWSKA SKOLAN

OCH DÄRMED FÖRENADE

LÄRARINNESEMINARIET

LÄSÅRET 1906—1907

STOCKHOLM
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI 1907

Läroverket består af:

- I. **Elementarskolan för flickor** med 10 årsklasser består från och med år 1903 af tvenne avdelningar: A och B. I avdelning A genomgås samma kurser som i övriga högre flickskolor med 3 förberedande och 8 elementarklasser. I B-klasserna läsas de af Kungl. Maj:t för *offentliga realskolor bestämda lärokurserna*. Skolan åtnjuter för åren 1906—1908 ett årligt statsanslag af 4,500 kr. och likaledes ett anslag af 4,500 kr. från Stockholms stad samt står på grund därav under statens kontroll.
- II A. **Privatskolelärarinneseminariet**, med 2 årsklasser, har till ändamål att utbilda lärarinnor för de förberedande, lägsta och mellersta elementarklasserna vid högre flickskolor, samskolor och övriga privatskolor. Det står under statens kontroll samt åtnjuter för åren 1905—1907 ett statsanslag af 3,000 kr. årligen.
- II B. **Småskolelärarinneseminariet**, med 2 årsklasser, har till ändamål att utbilda lärarinnor för offentliga och enskilda småskolor i städer och på landet. Det står under statens kontroll samt har examensrättighet.

Till inspektor för Elementarskolan har Kungl. öfverstyrelsen för Rikets allmänna Läroverk förordnat Med. Dokt. Karolina Widerström, för Privatskolelärarinneseminariet har Kungl. Direktionen för Stockholms undervisningsverk förordnat f. Generaldirektören m. m. Alb. Andersson, och för Småskolelärarinneseminariet har Ecklesiastikdepartementet förordnat Kyrkoherden i Katarina förs. Teol. Dokt. m. m. A. Landqvist.

Ofvannämnda anslag af 9,000 kr. till skolan och 3,000 kr. till seminariet möjliggöra, att terminsavgifterna kunna hållas mycket låga.

(Se sista sidan!)

Elevantalet vårterminen 1907.

Klass	Seminariet				Summa	Skolan														Summa	Summa	
	A.		B.			I	II	III	IV	V A	V B	VI A	VI B	VII	VIII A	VIII B	IX A	IX B	X A			X B
	I	II	I	II																		
	17	20	18	14	69	22	24	31	31	25	19	27	27	31	31	24	14	20	27	10	363	432

I. Elementarskolan för flickor.

Denna avdelning av läroverket består av 3 förberedande klasser och 7 elementarklasser. Från och med 1903 finnes det inom elementarskolan tvenne linjer, benämnda A och B. A-klasserna läsa som hittills de kurser, som tillhöra en högre flickskola, dock så att i hvarje klass genomgås cirka en tiondel längre kurs än de i 8-klassiga elementarskolor vanliga, hvarigenom på 10 år medhinner ungefär samma kurser som dem, åt hvilka i ofvannämnda skolor äro anslagna 11 år. I B-klasserna, som så småningom bildas, genomgås de kurser, som genom Kungl. kungörelsen af den 2 mars 1906 äro bestämda för offentliga realskolor. Innevarande läsår har af dessa B-klasser funnits 5:e, 6:e, 8:de, 9:e och 10:e; nästkommande läsår kommer att finnas klass 4, 6, 7, 9 och 10.

I 1:a klassen mottagas nybörjare om 6 à 7 år, helst flickor. Gossar mottagas endast för de två första läsåren. Det grundläggande främmande språket blir fr. o. m. nästa läsår tyska, vari undervisning börjar i 3:e klass (där efter den imitativa metoden). I 7:e klass inträder det andra främmande språket, engelska. Sist genomgås med dem, som det önska, en kort (2- à 3-årig) kurs i franska språket. Alla tre språken äro valfria. De flickor, som önska aflägga studentexamen, få från 10:e klassen utan examen enligt träffad öfverenskommelse öfvergå till annan skolas gymnasium.

B-linjen och Realskolexamen.

Genom Kungl. Maj:ts nådiga stadga för rikets allmänna läroverk av den 18 febr. 1905 genomfördes en väsentlig omdaning av statens skolväsende, varigenom ynglingarna sättas i tillfälle att tidigare än

förut medelst examen avsluta sina studier och sålunda förr komma ut i det praktiska livet eller ägna sig åt fackutbildning.

Som denna examen berättigar till inträde å banor, av vilka en del stå öppna även för kvinnor, föreföll det skolan lämpligt att sätta de av sina elever, som det önska och därtill äga förmåga, i tillfälle att skaffa sig denna kompetens. Under de tvänne sista åren ha därför B-klasserna inom skolan arbetat med detta mål i sikte. Trots den svårighet detta innebar, då ju fordringarna för realskolexamen ännu äro åtskilligt svävande, ansåg sig dock skolan böra våga försöket att anmäla eleverna i högsta B-klassen till undergående av examen redan första året denna anordnades.

De nio elever, som jämlikt § 83 i ovannämnda stadga anmäldes till examen, undergingo skriftlig pröfning vid Högre Realläroverket å Norrmalm den 3, 4, 6, 7 maj. Som alla därvid blevo godkända äga de behörighet att deltaga i den muntliga pröfningen, vilken äger rum i slutet av maj.

Det är skolans avsikt att alltfort bereda de av sina lärjungar, som det önska och därjämte äga därtill erforderlig begåvning och tillräckliga kroppskrafter tillfälle till examens avläggande och är det skolans hopp att förvärva rättighet att själv anställa denna.

A-linjen.

Beträffande skolans A-linje är den avsedd för elever, som önska ett av examen oberoende och därför lugnare arbete. Som kurserna här bestämmas av skolan själv, kan vid undervisningen mera hänsyn tagas till för kvinnobildningen speciellt betydelsefulla områden.

Lärotiden.

Höstterminen började med inträdesexamen onsdagen den 29 augusti och avslutades den 20 december. Vårterminen började den 17 januari och kommer att avslutas torsdagen den 3 juni. Antal lovdagar har varit inalles 4, påsk- och pingstloven ej medräknade.

Morgonbön med bibelläsning har hållits med klass V—VII kl. 8,20—8,30, med klass VIII—X kl. 8,15—8,30.

Lektionerna hava pågått för

Klass I kl. 12,30—3,15.

Klass II kl. 9,35—12,30.

» III och IV kl. 9,35—12,30 eller 1,25.

» V—X kl. 8,35—2,10, 3,5 eller 3,15.

Gymnastiken har varit förlagd till kl. 12—12,30 för klass V—VII och 12,30—1 för klass VIII—X, varannan dag.

Frukostlovet har för klass II och III varit 20 à 30 min. långt, för klass IV—X 1 timma 15 min.

Mellan lektionerna hava raster på 10 à 15 minuter givits.

Elementarskolans alla klasser hafva haft ledigt efter frukostlovet varje lördag. Måndagarna äro i allmänhet läxfria, några klasser hava en kristendomsläxa till den dagen.

Lektionsfördelning.

Ä m n e n	Antal lektionstimmar i veckan														
	Klass I	Klass II	Klass III	Klass IV	Klass V A	Klass V B	Klass VI A	Klass VI B	Klass VII	Klass VIII A	Klass VIII B	Klass IX A	Klass IX B	Klass X A	Klass X B
Kristendom.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Modersmålet.....	9	6	5	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4
Tyska.....	—	—	2	*3	*3	4	*3	4	*3	3	4	3	7	3	6
Engelska.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	4	4	3	4
Franska.....	—	—	—	*2	*2	—	*3	—	*3	3	—	2	*1	3	*2
Historia.....	—	—	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2
Geografi.....	—	—	2	1 ^{1/2}	2	2	2	2	2	2	2	—	—	1	2
Matematik.....	2	3	3	3	3	4	3	4	3	3	4	3	6	3	5
Naturkunnighet.....	—	—	—	1 ^{1/2}	2	2	2	2	2	2	4	2	4	4	4
Åskådningsövningar...	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Välskrifning.....	—	2	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Teckning.....	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	*2	1	*2
Sång.....	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	—
Gymnastik.....	1/2	1/2	1/2	2/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2
Handarbete.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	—	2	—
Sociala föreläsningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skrifningar på läro- rummet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
	19	19	20 ^{1/2}	23	24 ^{1/2}	26 ^{1/2}	24 ^{1/2}	26 ^{1/2}	27 ^{1/2}	29 ^{1/2}	30 ^{1/2}	29 ^{1/2}	32 ^{1/2}	31 ^{1/2}	33 ^{1/2}

*) Franska eller tyska valfritt, likaså franska eller teckning.

Lektionstimmarna i klass III—X äro 45 minuter långa, i klass I och II oftast delade i två 20 minuters lektioner.

Läroböcker.

- Kristendomskunskap.** Bibel; psalmbok; *Norlén* och *Lundgren*, Bibliska berättelser för småskolan (2); *Norlén* och *Lundgren*, Biblisk historia för folkskolor (7, 8); *Vogt*, Biblisk historia (3—6); Luthers katekes med utveckling (4—8); *Bensow*, Den kristna tros- och sedeläran (8 B—10 B); Augsburgska bekännelsen (8 B—10 B); *Hildebrand*, Lärobok i kyrkohistoria (10).
- Svenska språket.** *Hammer* och *Wallgren*, Första läseboken (1); *Kastman*, Läsebok för småskolan, större illustrerade upplagan II, III (1—3); *Topelius*, Läsning för barn, urval av S. Almquist I, II (3—5); *Lagerlöf*, Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (5, 6 A); Läsebok för folkskolan (4—8); *Runeberg*, Fänrik Ståls sägner I, II (7, 8); *Tegnér*, Frithiofs saga (8 B—10 B); *Snoilsky*, Svenska bilder (9); *Bergman*, I (6, 7); *Eckermann*, Läsebok till Svenska litteraturen (10 B); *Cederschiöld* och *Olander*, Svensk uppsatsskrivning (3—5); *Gagner* och *Bergmark*, På egen hand, avskrivningsövningar I (2); *Beckman*, Svensk språklära i sammandrag (6); *Sundén*, Svensk språklära i sammandrag (7—10); *Widegren*, Svenska språkets allmänna satslära (6—10); *Stalin*, Övningar i modersmålets rättskrivning (3, 4); *Richter*, Svensk rättskrivningslära II (5—8); *Rebbe* och *Fischer*, Exempelsamlingar till Allmänna satslären (4, 5)
- Franska språket.** *Dahlerus*, Langue Française, Cours élémentaire (4, 5); *Schrevelius*, Fransk elementarbok (6 A—8 A); *Séгур*, Les Malheurs de Sophie (6 A—8 A); *Verne*, Le Tour du Monde (9); *Claretie*, Pierrille (10); *Edström*, Fransk skolgrammatik (8 A, 9); *Gullberg-Edström*, Fransk språklära (10); *Calissendorff*, Franska skrivövningar I, II (8 A—10).
- Tyska språket.** *Olsson*, Lärobok i tyska språket II (8 A); *Hjorth* och *Lindhagen*, Praktisk lärobok i tyska språket (3—5, 6 B, 7); Kleine Schüler-Bibliothek III, V, VIII (6—9); *Calvagen*, Tysk elementarbok (5 B); *Hjorth*, Tysk grammatik (6—10); *Hjorth*, Bihang till Praktisk lärobok (4, 5, 6 7); *Hjorth*, Kort övningsbok (8 A—10 A); *Hjorth* och *Heumann*, Tyska skrivövningar och brev (8 B); *Hoppe*, Tyska översättningsövningar (10); *Arnold*, Fritz auf dem Lande (9); *Wildenbruch*, Der Letzte und meine beiden Onkel (10 A); *Schiller*, Die Jungfrau von Orleans (10 A); *Viebig*,

Am Totenmaar u. a. Erzählungen (10 B); *Riehl*, Der Stadtpfeifer (10 B); *Jensen*, Magister Timotheus (10 B); *Schiller*, Ausgewählte Gedichte (10 B); *Stinde*, Zwei Novellen (10 B); Die Woche, Heft. 9 — 1907.

Engelska språket. *Rippmann*, A First English Book (7—10 A); Nursery Tales (7, 8); Fairy-Tales (8 B, 9); *Beecher Stowe*, Uncle Tom's Cabin II (10 A); Great Events in British History (9); *Amy le Feuvre*, Teddy's Button (10 A); Tales from Shakespeare (10 A); *Massey*, In The Struggle of Life (10 B); *Elfstrand*, Engelsk grammatik (8 B, 9); *Mathesius*, Engelsk grammatik (10); *Afzelius*, Skrivövningar (8 B, 9).

Historia och Geografi. *Andersson*, Nordiska sagor (3); *Odhner*, Lärobok i fäderneslandets historia för realskolan (4); *Odhner*, Lärobok i fäderneslandets historia (5—10 A); *Höjer*, Översikt av Sveriges nyaste historia jämte grundlinjer till Sveriges statskunskap (10 B); *Pallin-Boëthius*, Lärobok i allmän historia för realskolan (6 B); *Pallin-Boëthius*, Hufvuddragen av allmänna historien (6 A—9); *Pallin-Boëthius*, Särtryck av nya tidens historia (10 B); *Pallin*, Lärobok i allmän historia (10 A); *Estlander*, Gamla tidens historia i berättelser (6); *Ekmark*, Läsebok till allmän historia (8 B); *Grimberg*, Historia för realskolan (8 A); *Carlson*, Skolgeografi I (3—10) *Carlson-Fagerlund*, II:2 (10 B); *Roth*, Skolatlas (3—10).

Naturkunnighet. *Almquist och Lagerstedt*, Lärobok i naturkunnighet I: 2, Zoologi, bearbetad af L. G. Andersson (4); *Almquist och Lagerstedt*, Lärobok i naturkunnighet II (10); *Almquist*, Lärobok i naturkunnighet 1 fysik, 3 geologi (9); *Krook och Almquist*, Svensk flora för skolor (7—10); *Lindman*, Botanikens första grunder (10 A); *Bohlin*, Särtryck ur lärobok i biologi för realskolor (10 B); *Thunberg*, Grundlinjer för undervisningen i oorganisk kemi (10 B).

Matematik. *Sievers*, Första övningsboken i räkning (1, 2); *Berg*, Räknelära för de allmänna läroverken och flickskolor (3—8 A 10 A); *Möller*, Lärokurs i algebra (8 B, 10); *Meyer och Hedström*, Exempel till ekvationsläran (8 B—10); *Vinell*, Euklides fyra första böcker (8 B—10); *Hagström*, Lärobok i bokföring (10 B).

Teckning. *Henriques*, Lärobok i geometrisk ritning (10 B).

Sång. *A. Bergström*, Sångkurs för småskolan (2); *A. Bergström*, Sångkurs för skolan II, III (3—10); *Tegnér*, Unga röster (8—10); Sjung svenska folk (8—10).

Lärokurser.

Första klassen.

Kristendom: Valda berättelser ur Gamla och Nya Testamentet, muntligt meddelade. Några psalmverser.

Modersmålet: Tal-, läs- och skrivövningar efter ljud-, skriv-, läsemetoden. Bokstaveringsövningar. Skrivning efter föreskrift på »svarta tavlan och ur bok.

Räkning: De fyra räknesätten med talen 1—20, uppfattning och beteckning av talen 10—100. Företrädesvis åskådnings- och något huvudräkning,

Åskådnings-, tanke- och talövningar: Skolsaker, djur, grupptavlor, skolrummet, Stockholm.

Välskrivning: Skrivövningar med stående stil.

Handarbete: Virkning av kaffelappar. Bastarbeten. Inövning av för-, efter- och kaststygn på stramalj.

Penselteckning: Blad, frukter m. m. *Modellering:* Äpple, fågelbo, kantarell, skolhuset med omgivning, Humlegården m. m.

Sång: Några sånger och koraler efter gehör.

Gymnastik på lärorummet: Lätta fristående rörelser, sånglekar.

Andra klassen.

Kristendom: Berättelser ur Gamla och Nya testamentet muntligt meddelade. Några psalmverser.

Modersmålet: Innanläsning i Kastmans läsebok; redogörelse för det lästa. Bokstaveringsövningar. Avskrivning ur bok. Skrivning efter diktamen av förut avskrivna ord och meningar. Skrivning av utantill inlärd stycken.

Räkning: Huvudräkning: sammanläggning och fråndragning med talen 1—100, mångfaldigande och delning med talen 1—50. Skriftlig räkning: addition och subtraktion med talen 1—999. Några av de mest använda sorterna.

Åskådnings-, tanke- och talövningar: Skolsaker, djur, dessutom grupptavlor, skolrummet, Stockholm, några typiska landskap med deras huvudnäringar samt de allmännaste geografiska begreppen och deras beteckning på kartan. Svealand.

Välskrivning: Skrivövningar med stående stil.

Teckning: Med stöd av fem hjälppunkter rät- och krokliniga figurer efter förteckning på »svarta tavlan»; penselteckning efter förut studerade figurer samt enklare färgläggning med akvarellfärger; hemritning efter fritt val. *Modellering:* Flugsvamp, apelsin, öar med sund, vikar, uddar m. m.

Handarbete: Sömnad: servetter med vingåkerssöm. Stickning: vantar.

Sång: Några sånger och koraler efter gehör.

Gymnastik på lärorummet: Lätta fristående rörelser, lekar.

Tredje klassen.

Kristendom: Biblisk historia: Gamla testamentet efter läroboken till berättelsen om »Daniel». Utanläsning av några psalmverser.

Modernmålet: Innanläsning ur Kastmans läsebok samt valda stycken ur Topelius, Läsning för barn, del I; utanläsning av smärre stycken i bunden form och återgivande av små berättelser. Rätt-skrivningsövningar för inlärande av v-, t- och j-ljudens beteckning. Skrivning efter Cederschiöld och Olander. »Svensk uppsatsskrivning» st. 1—65.

Räkning: Huvudräkning: de fyra räknesätten med firsiffriga tal. Uppfattning, beteckning och uppsägning av större tal. Någon kännedom om sorter.

Historia: Berättelser ur nordiska gudasagan och Sveriges äldsta historia, muntligt meddelade.

Geografi: Sveriges geografi efter Carlssons lärobok. Kartritning.

Tyska språket: Läroboken st. 1—13. Talövningar med ledning av det lästa och av planscher. Undervisningen har huvudsakligen bedrivits på tyska språket.

Välskrivning: Skolkommitténs skrivkurs för stående stil, del III.

Handarbete: Sömnad av ett förkläde. En duk med opphämtasöm. En del av eleverna dessutom dockkläder.

Teckning: Teckning och målning efter fristående föremål och efter förteckning på »svarta tavlan». Penselteckning och minnesteckning. Hemritning efter eget val.

Sång: Elementarlärens första grunder. Tonträfningsövningar i C-dur.

Gymnastik: Lätta fristående rörelser, lekar.

Fjärde klassen.

- Kristendom:* Bibliska berättelser ur Gamla testamentet jämte lärdomar ur den kristna tros- och sedeläran med anslutning till tio Guds bud och första artikeln. Utanläsning av några psalmverser.
- Modersmålet:* Läsning: valda stycken, företrädesvis ur Nordens saga, historia och geografi samt Topelius, Läsning för barn; reproduktionsövningar; framsägning av några inlärdade stycken i bunden form. Rättstavningsövningar för inlärande av j-, v-, tj-, sche- och äng-ljudens beteckning. Övningar att urskilja den enkla satsens huvuddelar och de viktigaste ordklasserna. Skrivning efter Cederschöld och Olander, »Svensk uppsatsskrivning» st. 1—56.
- Räkning:* Huvudräkning även med tal, överstigande 100. Skriftlig räkning: de fyra räknesätten med hela tal inom större talområden och deras tillämpning på enkla praktiska uppgifter. Svenska mått och vikter. Tals delbarhet. Inledning till allmänna bråk.
- Geografi:* Repetition av Sverige och Norge. Översikt av Skandinaviska halvön. Östeuropa, Finland och Ryssland. Kartritning.
- Historia:* Sveriges historia till 1319 efter läroboken. Berättelser ur Norges och Danmarks historia från samma tid.
- Naturkunnighet:* Zoologi: det allmännaste av läran om människokroppen. Botanik: undersökning av några få levande växter.
- Franska språket:* Läroboken avslutad; undervisningen har bedrivits enligt den imitativa metoden och huvudsakligast på franska språket, dock någon gång med översättning till svenska. Talövningar.
- Tyska språket:* Läroboken st. 1—27; redogörelse för innehållet av det lästa. Enkla grammatiska övningar enligt Bihang till läroboken. Skrivövningar på lärorummet. Undervisningen har nästan uteslutande bedrivits på tyska språket.
- Välskrivning:* Skolkommitténs skrivkurs för stående stil, del V.
- Teckning:* Teckning och färgläggning av fristående föremål samt rot-saker. Kol- och kritteckning på färgat papper. Penselteckning och minnesteckning. Hemritning efter eget val.
- Handarbete:* En vit s. k. sjömansblus. En brickduk med stjälkstyg och languette.
- Sång:* Lika med föregående klass.
- Gymnastik:* Fristående gymnastik. Ordnade lekar.

Femte klassen. A.

- Kristendom:* Bibelläsning vid morgonbönen: Marci evangelium jämte valda stycken ur psaltaren. Biblisk historia: Nya testamentet efter läroboken i förening med bibelläsning till berättelsen om huru Jesus instiftar nattvarden. Katekes: första huvudstycket och första artikeln av Luthers lilla katekes med några valda stycken och bibelord ur den antagna förklaringen. Utanläsning av de psalmverser, som sjungas vid morgonbönen.
- Modersmålet:* Läsning: valda stycken ur Folkskolans läsebok och Topelius, Läsning för barn. Uppläsning utantill av valda dikter. Formläran: substantiv, adjektiv, räkneord och verb, muntligt meddelade, samt övningar att urskilja satsdelarna. Rättskrivningsövningar för att inlära dubbelt medljuds, v, t, j, å- och ä-ljudens beteckning.
- Matematik:* Tals delbarhet. Blandade övningsexempel med hela tal. Addition, subtraktion och multiplikation i såväl allmänna bråk som decimalbråk.
- Historia:* Sveriges historia från 1319 till 1611 jämte det viktigaste av Norges och Danmarks historia under samma tid.
- Geografi:* Mellaneuropa. Kartritning.
- Naturkunnighet:* Zoologi: människokroppen och däggdjuren. Botanik: några växttyper.
- Franska språket:* Läroboken avslutad; undervisningen har bedrivits enligt den imitativa metoden och huvudsakligast på franska språket, dock stundom med översättning till svenska. Talövningar.
- Tyska språket:* Läroboken st. 1—38. Redogörelse för innehållet av det lästa. Enkla grammatiska övningar enligt läroboken. Skrivövningar. Undervisningen har nästan uteslutande bedrivits på tyska språket.
- Välskrivning:* Övning i stående handstil.
- Teckning:* Fortsättning av föregående klassens kurs, teckning och färgläggning efter pressade växtdelar; studier av blommor; penselteckning av enkla mönster; påskkort.
- Handarbete:* Stickning: ett par strumpor; några elever dessutom sockor. Sömnad: ett arbete i delsbosöm.
- Sång:* Tonträfningsövningar. Enstämmiga sånger ur A. Bergströms sångbok, kurs II. Koraler.
- Gymnastik:* Fristående och redskapsgymnastik, ordnade lekar.

Femte klassen. B.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika klass 5 A. Biblisk historia: Nya testamentet efter läroboken i förening med bibelläsning till berättelsen om den Helige Andes utgjutelse. Katekes: lärdomar ur den kristna tros- och sedeläran med anslutning till andra trosartikeln och Herrens bön. Utanläsning av de psalmvverser, som sjungas vid morgonbönen.

Modersmålet: Läsning: valda stycken med växlande innehåll; reproduktionsövningar, muntliga och skriftliga; framsägning av inlärd stycken i bunden form. Grammatik: fortsatt behandling av ordklasser, satsdelar och satser. Rättskrivning och interpunktionsövningar.

Matematik: Bråk (såväl allmänna som decimalbråk) med tillämpningsuppgifter.

Historia: Sveriges historia från 1319 till 1611 jämte det viktigaste av Norges och Danmarks historia under samma tid. Berättelser ur Greklands gudasaga.

Geografi: Mellaneuropa. Kartritning,

Naturkunnskap: Zoologi: människokroppen och däggdjuren. Botanik: undersökning av levande växter, undervisning om växters insamling och preparering.

Tyska språket: Läroboken till st. 40. Calwagens Elementarbok till st. 20. Grammatiska övningar enligt läroböckerna. Skrivövningar i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har bedrivits huvudsakligen på tyska språket.

Välskrivning: Övning i stående handstil.

Teckning: Fortsättning av föregående klassens kurs. Teckning och färgläggning efter pressade växtdelar. Studier av blommor (några elever). Penselteckning av enkla mönster. Påskkort. Hemritning.

Handarbete: Stickning: ett par strumpor; några elever dessutom sockor. Sömnad: ett arbete i delsbosöm.

Sång: Lika med klass 4.

Gymnastik: Fristående och redskapsgymnastik, ordnade lekar.

Sjette klassen. A.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika klass 5 A. Biblisk historia: efter läroboken i förening med

bibelläsning från berättelsen om huru Jesus besöker tempelinvigingsfesten till slutet av Nya testamentet. Katekes: första huvudstycket från 8:de budet, andra och fjärde huvudstyckena av Luthers lilla katekes med valda stycken och bibelspråk ur den antagna förklaringen. Utanläsning av de psalmverser, som sjungas vid morgonbönen.

Modersmålet: Läsning: valda stycken ur Bergmans läsebok, del I och Topelius, Läsning för barn, del II. Grammatik: substantiv, adjektiv, räkneord och pronomen. Övningar i satsanalys och interpunktion. Rättskrivningsövningar. Sex lättare uppsatser på lärorummet.

Matematik: Metersystemet. De fyra räknesätten med bråk, såväl allmänna, som decimalbråk med tillämpning på praktiska uppgifter.

Historia: Sveriges historia från 1599 till 1718 jämte det viktigaste av Norges och Danmarks historia under samma tid. Allmän historia: Gamla tiden till Rom såsom republik.

Geografi: Frankrike, Schweiz, Sydeuropa, Brittiska öarna. Kartritning.

Naturkunnighet: Zoologi: fåglar, kräddjur, groddjur och fiskar. Botanik: de högre växternas yttre organ i samband med undersökning av några levande växter; sexualsystemet.

Tyska språket: Läroboken avslutad. Grammatik: formläran till demonstrativa pronomen, starka verb. Översättning, delvis med redogörelse för eller utfrågning av innehållet av Kleine Schüler-Bibliothek V, 22 sidor. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på tyska språket.

Franska språket: Schrevelius' elementarbok: lekt. 26—57. Ségur, Les Malheurs de Sophie, sid. 37—99. Talövningar med ledning av planscher. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på franska språket.

Välskrivning: Övning i stående eller lutande handstil.

Teckning: Projektionsteckning efter fristående föremål; konturteckning efter gipsornament; teckning och färgläggning efter pressade växt-delar samt rotsaker; penselteckning samt teckning efter levande blommor.

Handarbete: Ett arbete med plattsömsbroderi. Tillklippning och sömnad av ett linne.

Sång: Lika med klass V A.

Gymnastik: Lika med föregående klass.

Sjätte klassen. B.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen: Valda stycken ur Gamla testamentets historiska böcker och evangelierna. Bibliska berättelser ur Nya testamentet jämte lärdomar ur den kristna tros- och sedeläran med anslutning till andra och tredje trosartikeln samt Herrens bön. Apostlagärningarna: Kap. 1—7. Utanläsning av de psalmverser, som sjungas vid morgonbönen.

Modersmålet: Läsning: valda stycken med växlande innehåll; reproduktionsövningar, muntliga och skriftliga, de senare småningom övergående till smärre uppsatser (8 st.), utarbetade under lärarinnans ledning; framsägning av inlärd stycken i bunden form. Grammatik: Substantiv, adjektiv, räkneord och pronomen; satsanalys.

Matematik: Läran om bråk avslutad och repeterad; tillämpningsuppgifter; lättare uppgifter tillhörande procent- och ränteberäkning; huvudräkning. Praktiska mättnings- och konstruktionsövningar såsom förberedelse till studiet av geometrien.

Historia: Sveriges historia från 1611 till 1718 jämte det viktigaste av Norges och Danmarks historia under samma tid. Allmän historia: Forntiden.

Geografi: Frankrike, Schweiz, Sydeuropa, Brittiska öarna. Kartritning.

Naturkunnskap: Zoologi: fåglar, kräldjur, groddjur och fiskar. Undersökning av levande växter; växtbestämning efter flora.

Tyska språket: Elementarboken avslutad. Formläran till indifnita pronomen, starka verb. Syntaxen: nominativ. Översättning, delvis med redogörelse för innehållet, av Kleine Schüler-Bibliothek V, 50 sidor. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på tyska språket.

Välskrivning: Övning i stående eller lutande handstil.

Teckning: Projektionsteckning efter fristående föremål; konturteckning efter gipsornament; teckning och färgläggning efter pressade växt-delar samt rotsaker; penselteckning samt teckning efter levande blommor.

Handarbete: Ett arbete med plattsömsbroderi, tillklippning och sömnad av ett linne.

Sång: Lika med föregående klass.

Gymnastik: Lika med föregående klass.

Sjunde klassen.

- Kristendom:* Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika klass 5 och 6 A. Bibelkunskap i Israels historia efter Bibeln t. o. m. Jesaja 20. Katekes: andra och tredje artikeln samt tredje huvudstycket.
- Modersmålet:* Läsning: valda stycken ur nyare svensk litteratur och Fänrik Ståls Sägner; reproduktionsövningar. Grammatik: formläran; enkla satsbindningar och satsfogningar. Övningar i satsanalys och interpunktion. Rättskrifningsövningar. Uppsatsskrivning.
- Uppsatsämnen:* 1. Skolrummet. 2. En födelsedag (brevform). 3. Julkvällen (efter Runeberg). 4. Vintern. 5. Absalom. 6. Ett besök på Skansen (brevform). 7. Min vän. 8. En ansökan om plats (brevform).
- Matematik:* De fyra räknesätten med såväl allmänna som decimalbråk med tillämpning på praktiska uppgifter t. o. m. enkla ränteuppgifter. Icke-dekadiska sorter.
- Historia:* Sveriges historia från och med 1718 till närvarande tid. Norges och Danmarks historia under samma tid. Allmän historia: Romarna och repetition av Gamla tiden. Medeltiden till Karolingska rikets upplösning.
- Geografi:* Översikt av Europa, Asien, Australien. Kartritning.
- Naturkunnighet:* Zoologi: ryggradslösa djur. Botanik: växttyper, sexualsystemet, växtexamination.
- Franska språket:* Schrevelius' elementarbok: lekt. 26—57. Ségur, Les Malheurs de Sophie, sid. 37—99. Talövningar med ledning av planscher. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på franska språket.
- Tyska språket:* Läroboken avslutad. Grammatik: formläran till demonstrativa pronomen, starka verb. Översättning, delvis med redogörelse för eller utfrågning av innehållet, av Kleine Schüler-Bibliothek V, 22 sidor. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på tyska språket.
- Engelska språket:* Rippmann, A First English bok, 80 sidor. Nursery Tales, 32 sidor; formlära, muntligt meddelad; talövningar och andra tillämpningsövningar. Undervisningen har till stor del bedrivits på engelska språket.
- Välskrivning:* Övning i stående eller lutande handstil.

Teckning: Fortsättning av föregående klassens kurs; dessutom studier av snäckor och insekter, kompositioner med stilisering av blommor, perspektivisk teckning.

Handarbete: Ett arbete med hardangersöm. Lappning och stoppning med tillämpning på söndriga klädesplagg.

Sång: Tonträfningsövningar: olika skalor, taktindelning, frasering m. m., en- och tvåstämmiga sånger, koraler.

Gymnastik: Lika med föregående klass.

Åttonde klassen. A.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen. Valda stycken ur Gamla testamentets historiska böcker och evangelierna. Bibelkunskap: Gamla testamentet från och med Konungaböckerna efter bibeln och läroboken. Katekes: repetition från början, 3:dje artikeln.

Modersmålet: Läsning: valda stycken ur Fänrik Ståls sägner och Nils Holgerssons underbara resa; utanläsning av valda skaldestycken. Reproduktionsövningar. Grammatik: allmän satslära och repetition av formläran; satsanalys. Rättskrivningsövningar. Uppsatsskrivning.

Uppsatsämnen: 1. Ängeln (efter H. Chr. Andersen). 2. Humlegården. 3. Landshövdingen (efter J. L. Runeberg). 3. Vad julgranen berättade. En vinterbild. 5. Erik XIV, tavla av Georg von Rosen. Min väg till skolan. 6. Skildring från Sydamerika. 7. Ordningen rovdjur. Skyddande likhet bland ryggradsdjur. 8. Birger Jarl och Magnus Ladulås såsom regenter och lagstiftare. Första maj år 1907.

Matematik: Blandade uppgifter med hela tal och bråk (regula de tri, procent-, intresse-, bolags- och blandningsräkning).

Historia: Repetition av Sveriges historia från början till 1521. Danmarks och Norges historia under samma tid. Allmän historia: Medeltiden från Karolingiska rikets upplösning. Nyare tidens första tidevarv.

Geografi: Afrika och Amerika.

Naturkunnighet: Zoologi: repetition av djurriket. Botanik: växtexamination; de viktigare naturliga familjerna. Exkursioner.

Franska språket: Schrevelius' elementarbok avslutad; Ségur, Les Malheurs de Sophie avslutad. Talövningar med ledning av plancher. Grammatik: av formläran artiklar; substantiv; adjektiv;

räkneord; personliga, prosessiva, interrogativa och relativa pronomen; verb. Extemporalieläsning. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på franska språket.

Tyska språket: Elementarboken avslutad. Kleine Schüler-Bibliothek III; formläran till indefinita pronomen. Skrivning på lärorummet och några hemskrivningar. Undervisningen har till stor del bedrivits på tyska språket.

Engelska språket: Rippmann, A First English Book, 83 sidor; Nursery Tales, 32 sidor. Skrivning i hemmet och på lärorummet. Undervisningen har huvudsakligen bedrivits på engelska språket.

Teckning: Konturteckning och skuggning efter gipsornament; teckning med skuggning av vaser och andra föremål; komposition av pärmar för blomstudier och studier av blommor; perspektivisk teckning efter fristående föremål.

Handarbete: Ett applikationsarbete. Märkning och hålsöm; ett örngått.

Sång: Tonträfningsövningar i olika tonarter. En- och tvåstämmiga sånger.

Gymnastik: Fristående gymnastik, hävrörelser och hopp, marscher, redskapsrörelser.

Åttonde klassen. B.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika klass 8 A. Israels historia meddelad i sammanhang med en översikt av gamla testamentets skrifter och under läsning av valda delar av detsamma. Korta underrättelser ur den allmänna religionshistorien till belysning av Israels historia. Den kristna tros- och sedelärens grundtankar i översiktlig framställning påbörjad under läsning av Israels historia och fortsatt med framställning av Jesu liv och verksamhet.

Modersmålet: Läsning: Fritiofs saga påbörjad; valda stycken av Fänrik Ståls sägner och Selma Lagerlöfs diktning samt Fädernas gudasaga; referat av det lästa; utanläsning av valda skaldestycken självständiga referat, ämnen: Normann, Albert Edelfelt; Trine, Karaktärsdaning; Elsa Törne, Renhet. Grammatik: allmän satslära och repetition av formläran; satsanalys och interpunktionslära. Rättstavnings- och interpunktionsprov. Uppsatsskrifning.

Uppsatsämnen: 1. Ängeln (efter H. C. Andersen). 2. Humlegården. 3. Landshövdingen (efter Runeberg). 4. Vad julgranen berättade. Vid skymningsbrasan. En vinterbild. 5. Elia inför konung Abab. Livet i en myrstack. Vilhelm III. Barometern. 6. Josafat. Peter den store. 7. Erik XIV, tavla av Georg von Rosen. Första gången jag gräddade plättar. 8. Skildring från Sydamerika. 9. Napoleons tåg till Moskva. Ångmaskinen. Mera renhet. 10. Vårfloran omkring Fiskartorpet. Hur jag vill använda min sommar.

Matematik: Aritmetik och algebra: ekvationer av första graden med en obekant; aritmetiska uppgifter såsom tillämpning av ekvationsmetoden, huvudsakligen hämtade ur det praktiska livet; algebraiska reduktioner av de slag, som förekomma vid ekvationslösningen i denna klass. Geometri: Euklides första bok satserna 1—34 och tredje bok satserna 1—19; lätta geometriska övningssatser.

Historia: Nordens historia från 1809 till närvarande tid. Allmänna historien från 1648 till närvarande tid.

Geografi: Afrika och Amerika.

Naturkunnsighet: Biologi: repetition av djurriket; viktigare fanerogama växtfamiljer. Exkursioner; växtinsamling. Fysik: de viktigaste fysiska egenskaperna hos kroppar i olika aggregationsformer; enkla maskiner för mekanisk kraftöverföring; det allmännaste av värmets; de enklaste magnetiska och elektriska fenomenen.

Tyska språket: Översättning, delvis oförberedd och ofta med redogörelse för innehållet, av Kleine Schüler-Bibliothek VIII. Grammatik: de viktigaste delarna av formläran och syntaxen repeterade. Extemporalier. Skrivning i hemmet och på lärorummet, delvis med användande av tysk stil. Undervisningen har till stor del bedrivits på tyska språket.

Engelska språket: Rippmann, A First English Book avslutad; Nursery Tales (sid. 33—60) samt Fairy Tales lästa kursivt. Talövningar och andra tillämpningsövningar med ledning av det lästa. Grammatik: formläran avslutad. Översättningsövningar från svenska till engelska. Skrivning varannan vecka i hemmet eller på lärorummet. Undervisningen har till stor del bedrivits på engelska språket.

Teckning: Konturteckning och skuggning efter gipsornament; teckning med skuggning av vaser och andra föremål; komposition av pärmar för blomstudier och studier av blommor; perspektivisk teckning efter fristående föremål.

Handarbete: Applikationsarbete; märkning och hålsöm; örngått.
Sång och Gymnastik: Lika med klass 8 A.

Nionde klassen. A.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika föregående klass. Framställning av Jesu liv och verksamhet, meddelad i sammanhang med en översikt av Nya testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma. Den kristna tros- och sedelärans grundtankar i översiktlig framställning från början till och med om rättfärdiggörelsen. (Kap. 6 & 26 i läroboken.)

Modersmålet: Läsning: valda prosastycken ur nyare svensk litteratur; Tegnér's »Fritjofs saga» och Snoilskys »Svenska bilder» samt valda sånger av Geijer, Rydberg, Fröding, Karlfeldt och Heidenstam; välläsningens viktigaste grunder sammanfattade och inskräpta; övning i sammanhängande muntliga referat. Grammatik: sammanfattande översikt av form- och satsläran; satsanalys. Interpunktionsläran genomgången. Rättskrivningsprov. Dispositionsövningar. Uppsatsskrivning.

Uppsatsämnen: 1. Sommarferierna. Mitt sommarhem. Ett besök på Skansen. 2. Martin Luther. Reformationens införande i Sverige. 3. Trettioåriga krigets huvudskeden. Allmän skolhygien. (Referat). Carl Larssonsutställningen 1906. 4. Esaias Tegnér. Linberedning. Vår fest d. 8. 12. 1906. 5. Huru jag använt mina julferier. 6. Fredrik den store af Preussen. Ryska kriget 1741—1743. 7. En tur på ringlinjen. 8. Myrorna. En tavla på nationalmuseum. 9. Brev till en bokhandelsfirma med förfrågan om anställning och redogörelse för levnadsomständigheter, utbildning m. m.

Matematik: Aritmetik och algebra: ekvationslära utan bokstavsräkning tillämpad på blandade uppgifter samt procent- och ränteräkning. Geometri: åskådningsövningar; Euklides första bok: 1—26; lösning av övningsatser.

Historia: Repetition av Sveriges historia från och med 1521 till 1809. Norges och Danmarks historia under samma tid. Allmän historia: från 1648 till 1815.

Naturkunnighet: Biologi: Repetition av djurriket avslutad; öfversikt av några viktigare fanerogama växtfamiljer jämte de förnämsta in- och utländska kulturväxterna; exkursioner; växtinsamling. Fysik: det som ingår i »Inledande kurs» i Almquists lärobok, men vidlyftigare behandlat än i läroboken samt af »Sammanhängande kurs» kroppars allmänna egenskaper och värmeläran.

Franska språket: Verne, Le Tour du Monde, 75 sid. Grammatik: viktigare delar av syntaxen. Talövningar. Extemporalieläsning. Skrivning i hemmet och på lärorummet.

Tyska språket: Kleine Schüler-Bibliothek V, 78 sid.; Arnold, Fritz auf dem Lande. Grammatik: formläran avslutad, syntaxen till genitiv. Skrivning: var tredje vecka på lärorummet, några hemskrivningar.

Engelska språket: Rippmann, A First English Book avslutad. Great Events in British History, Fairy-Tales. Grammatik: formläran avslutad, av syntaxen artiklar och substantiv. Översättningsövningar från svenska till engelska. Talövningar och andra tillämpningsövningar. Skrivning: varannan vecka i hemmet eller på lärorummet.

Teckning: Fortsatt projektionsteckning av verkliga föremål. Konturteckning och skuggning efter mera sammansatta gipsornament. Perspektivisk teckning efter fristående föremål. Studier efter levande blommor, vilkas färger återgivits, dessutom (några elever) studier i pastell.

Handarbete: Mönsterritning, tillklippning och sömnad av en bomullsklädning. Ett arbete i schattérsöm.

Sång: Tonträfningsövningar i olika tonarter. En- och tvåstämmiga sånger.

Gymnastik: Fristående gymnastik, hävrörelser och hopp, marscher, redskapsrörelser.

Nionde klassen. B.

Kristendom: Lika och gemensamt med klass 9 A.

Modersmålet: Lika och gemensamt med klass 9 A.

Uppsatsämnen: 1. Martin Luther. Reformationens införande i Sverige. 2. Sydamerikas slätter. 3. Hävstången och dess användning. 4. Allmän skolhygien (Referat). Carl Larssons-utställningen 1906. 5. Esaias Tegnér. Linberedning. Ångmaskinen. Vår fest d. 8. 12. 1906. 6. Peter den store och hans betydelse för Ryssland. Kompassen. 7. Karl XII i Turkiet. Våra förfäders uppfattning om världens uppkomst. Vintersport. 8. Det preussiska rikets uppkomst. Konungamakten under frihetstiden. Hvita frun (efter Snolisky). 9. Den sanna kunskapen om Gud. 10. En tur på ringlinjen. 11. Historielektionen den 9. 4. 1907. En tavla på Nationalmuseum. 12. Sveriges räddning 1772. Fosterlandet och ungdomen. Om järnmalm och dess förädling. Urladdningsfenomenen. Provinsen tagghudar.

Matematik: Aritmetik och algebra: ekvationer af första graden med en obekant; aritmetiska uppgifter, huvudsakligen hämtade ur det praktiska livet och i regeln valda så, att de lämpa sig för ekvationsbehandling; algebraiska reduktioner till den omfattning, som är behöflig för realskolans matematik-kurs. Geometri: Euklides första, tredje och fjärde böcker.

Historia: Lika och gemensamt med klass 9 A.

Naturkunnighet: Biologi: lika och gemensamt med föregående klass. Fysik: de viktigaste fysiska egenskaper hos kroppar i olika aggregationsformer; enkla maskiner för mekanisk kraftöverföring; det allmännaste om värmet; de viktigaste magnetiska och elektriska fenomenen. Kemi: de viktigaste företeelserna tillhörande den oorganiska kemien; torrdestillation och förbränning; tillämpning: järn; det allmännaste av geologien.

Franska språket: Verne, Le Tour du Monde, 75 sid. (större delen kursivt); talövningar.

Tyska språket: Kleine Schüler-Bibliothek V avslutad; Arnold, Zwei Novellen, Fritz auf dem Lande; Seidel, Leberecht Hühnchen, delvis kursivt och med återgifvande av innehållet. Grammatik: formläran avslutad och delvis repeterad; av syntaxen artiklar, substantiv, adjektiv, pronomen, ordföljd. Tillämpningsövningar. Skrivningar (översättningsövningar eller reproduktioner) i hemmet och på lärorummet.

Engelska språket: Lika och gemensamt med klass 9 A.

Teckning: Geometrisk konstruktionsritning,

Gymnastik: Lika och gemensamt med klass 9 A.

Tionde klassen. A.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans och lika med föregående klass. Bibelkunskap. Nya testamentets läroböcker och profetiska bok samt kort översikt av bibelns innehåll. Kyrkohistoria. Nyare tiden och kort repetition av Gamla och Medeltiden.

Modersmålet: Litteraturhistoria: kort översikt av svenska litteraturen till våra dagar. Läsning och referat i sammanhang med litteraturhistorien. Föredrag om några större skaldar. Grammatik: repetition av formläran; satsläran avslutad; satsanalys och interpunk-

tionslära. Rättskrivnings- och dispositionsövningar. Uppsats-skrivning.

Uppsatsämnen: 1. Ett brev. Höst. När löven falla. 2. Trymskvädet. 3. Heliga Birgitta. Ett svenskt landskap. 4. Varför lilla Lisa var så ledsen. Julklappsvaka. Ett reseäfventyr. 5. Konsulatstyrelsen i Frankrike. 6. Fritt val av ämne. 7. Svar på annons. 8. Kaffet. Teet. Andalusien. 9. Pietismen i Tyskland. Johan Olof Wallin. Februarirevolutionen 1848. Oppositionen under Karl XIV Johan. Neapel med omnejd. Lysgastillverkning. Barndomsminnen.

Matematik: Aritmetik: blandade praktiska uppgifter (intresse-, rabatt-, diskont-, obligations-, blandnings- och bolagsräkning). Algebra: hela tal och bråk, ekvationer av första graden med en obekant jämte problem. Geometri: Euklides första bok avslutad, tredje boken, problemlösning.

Historia: Repetition av Sveriges historia från 1718 till närvarande tid. Allmän historia: från 1789 till närvarande tid. Kort repetition av Medeltiden.

Geografi: Repetition av Europa avslutad. Matematisk, fysisk och astronomisk geografi.

Fysiologi och hälsolära: Grunddragen af människokroppens anatomi, fysiologi och hälsolära.

Naturkunnighet: Biologi: repetition av de ryggradslösa djuren avslutad; de förnämsta in- och utländska kulturväxterna; kryptogamer; huvuddragen av läran om växternas levnadsförhållanden, livsföreteelser och inre byggnad. Fysik: ljus- och ljudfenomenen; de viktigaste magnetiska och elektriska fenomenen; repetition av föregående årskurs. Kemi och geologi efter läroboken.

Franska språket: Claretie, Pierrille. Talövningar med ledning av det lästa och av planscher. Grammatik: syntaxen avslutad och delvis repeterad. Extemporalieläsning. Skrivning i hemmet och på lärorummet.

Tyska språket: Översättning: Wildenbruch, Der Letzte und Meine beiden Onkel. Kursivläsning ur Die Jungfrau von Orleans. Grammatik: syntaxen; viktiga delar av formläran repeterade. Extemporalier. Skrivning var tredje vecka på lärorummet.

Engelska språket: Uncle Tom's cabin, del II. Teddy's Button. Tales from Shakespeare, med fritt återgivande af det lästa. Grammatik: syntaxen avslutad och delvis repeterad. Talövningar: fritt återgivande av uppläst text. Skrivning i hemmet och på lärorummet;

översättningsövningar till engelska samt uppsatser; diktamensövningar.

Teckning: Studier i blyerts, kol eller pastell efter industriella föremål, uppstoppade fåglar och lefvande blommor, övning i mönsterkomposition med motiv från studier av broderi i delsbosöm.

Handarbete: Lappning på ylletyg. Fritt val av arbeten uti träskärning och konstsömnad såsom point lace, hedebosöm m. m. Några elever dessutom nationaldräkter.

Sång och Gymnastik: Lika och gemensamt med föregående klass.

Tionde klassen. B.

Kristendom: Bibelläsning vid morgonbönen tillsammans med och lika föregående klass. Den kristna tros- och sedelärens grundtankar i översiktlig framställning. Bilder ur kyrkans historia. Huvuddragen av de viktigaste av de religioner, med vilka kristendomen varit eller är i beröring.

Modersmålet: Läsning: valda stycken av våra främsta författare på 1800-talet, varvid litteraturhistoriska meddelanden lämnats. Övning i sammanhängande muntliga referat. Diskussionsövning. Grammatik: repetition av svenska språkets form-, sats- och interpunktionslära. Praktiska övningar i stilistik. Uppsatsskrivning.

Uppsatsämnen: 1. Olof Tryggvesson (efter Geijer). 2. Kunskap är den bästa rikedom. 3. Något om Zachris Topelii barndom (referat). 4. Prästgårdsflickorna (efter Topelius). 5. Min jul (i brevform). 6. Munkväsendet under medeltiden. 7. Fritt val. 8. Brasilien. 9. Tillverkning af tackjärn, smidesjärn och stål. 10. Den synoptiska kartan och dess användning. 11. Ståndsriksdagen. 12. Lysgastillverkningen. 13. Den svenska riksdagen. 14. Om matsmältningsvätskorna och deras arbete. 15. Striderna för Italiens enhet. 16. Bismarcks betydelse för Tyska riket. Växternas assimilation och respiration. Om bostäders uppvärmning och ventilation. Födans beståndsdelar. Rysslands näringar. Ett barndomsminne.

Matematik: Algebra: problem ledande till ekvationer med en och två obekanta, särdeles berörande affärslivet, såsom procent-, ränte-, växel- och obligationsuppgifter. Planimetriska och stereometriska problem. Räkning med kvadratrötter. Diagram. Användning av tabeller. Kurs i enkel bokföring. Geometri: repetition av Euklides första och tredje böcker samt fjärde boken jämte lösning av lättare geometriska problem.

Historia: Svensk historia: Sveriges nyaste historia. Allmän historia: tiden efter 1815.

Geografi: Repetition av alla världsdelarna, därav Sverige, Förenta staterna samt några av Europas stater utförligare; matematisk och astronomisk geografi.

Naturkunnighet: Biologi: människokroppen och det allmännaste av hälsoläran, däri inbegripet rusdryckernas och tobakens natur och verkningar. Kortfattad repetition av djurriket. Repetition av viktigare naturliga familjer. Växternas levnadsförhållanden, livsföreteelser och inre byggnad. Fysik: Utvidgning av kurserna i mekanik och värmelära; ljus- och ljudfenomenen; repetition av föregående års kurs. Kemi: De viktigaste företeelserna tillhörande den oorganiska kemien; några av den organiska kemiens viktigaste ämnesgrupper; torrdestillation och förbränning; tillämpning: järn; det allmännaste av geologien.

Franska språket: Claretie, Pierrille (större delen kursivt). Talövningar. Grammatik: grunddragen av formläran repeterade.

Tyska språket: Viebig, Am Totenmaar u. a. Erzählungen; Riehl, Der Stadtpfeifer; Jensen, Magister Timotheus; Schiller, Ausgewählte Gedichte; Stinde, Zwei Novellen; Die Woche. Heft 9. — 1907, kursivt och med återgivande av innehållet. Talövningar; fritt återgivande av uppläst text. Grammatiken delvis repeterad. Hoppes översättningsövningar, styckena 30—90. Skrivningar (översättningsövningar eller reproduktioner) i hemmet och på lärorummet.

Engelska språket: Massey, In the Struggle of Life med återgivande av innehållet. Talövningar; fritt återgivande av uppläst text. Grammatik: syntaxen. Tillämpningsövningar. Skrivningar (översättningar eller reproduktioner) i hemmet och på lärorummet.

Tekning: Geometrisk konstruktionsritning.

Gymnastik: Lika och gemensamt med föregående klass.

Gymnastik.

Vid gymnastikundervisningen äro lärjungarna fördelade på två avdelningar, den högre omfattande klass 10—8, den lägre klass 7—5. Till gymnastikundervisningen är för vardera avdelningen anslaget 55 minuter i samband med frukostlovet, 3 gånger i veckan, varav dock

på själva lektionen kommer 30 minuter (omklädning inalles 25 minuter). Gymnastiksalen, förhyrd av K. F. U. M., är i allo efter nutida fordringar. Alla gymnastiserande begagna gymnastikkläder och gymnastikskor. Undervisningen skötes av från Gymnastiska Centralinstitutet utexaminerad lärarinna. Klasserna 4, 3 och 2 (vars medelålder är 7—10 år) gymnastisera dels en gång i veckan (40 minuter) i ett 15 m. långt och 6 m. brett rastrum för en av skolans lärarinnor, dels som rekreation mellan lektionerna i andra ämnen. Klass 1 gymnastiserar mellan den övriga undervisningen.

Vid varje termins början undersöker skolans läkare alla eleverna för att utröna, om det är för dem lämpligt att delta i gymnastiken. Befrielse från gymnastik beviljas dels på grund av läkares intyg om olämpligheten att däri delta, dels åt några elever, som hava mycket lång skolväg och böra gå hem i frukostlovet för att få lagad frukost.

Utom de kurser i fysiologi och hälsolära, som av skolans läkare genomgås med högsta klasserna och till vilka 1 timme varje vecka äro anslagna, har doktor Sundqvist för skolans högsta klasser och elevernas målsmän i K. F. U. M:s hörsal hållit en föreläsning om hygien för flickor i skolåldern.

Inspektor.

Med. d:r *Karolina Widerström.*

Lärarepersonalen.

Fröken *Alma Detthow*, skolans föreståndarinna, förrättar morgonböin med klass 6 B, 8—10.

- » *Maria Creutz*, undervisar i kristendom 8 A—10 A; historia 9, 10 A. Klassföreståndarinna i 10 A.
- » *Aina Lindahl*, undervisar i matematik 6 B, 8 A, 10 A; geografi 10 A; biologi 10 A. Klassföreståndarinna i 10 B.
- » *Anna Falk*, undervisar i franska 6 A, 7, 8 A, 9, 10; engelska 8 B, 9; matematik 9 A. Klassföreståndarinna i 9.
- » *Anna Grönfeldt*, fil. kand., undervisar i modersmålet 9; fysik 8 B; fysik och kemi 9 B—10 B; matematik 8 B, 9 B. Klassföreståndarinna i 8 B.

- Fröken *Mary Detthow*, undervisar i modersmålet och historia 8 A, 8 B; biologi 6 B—9; tyska 5 A. Klassföreståndarinna i 8 A.
- » *Sigrid Brattström*, undervisar i kristendom 7, geografi 5 B, 7; matematik 6 A, 7; engelska 7, 8 A, 10 A. Klassföreståndarinna i 7.
  - » *Elisabet Cassel*, undervisar i kristendom 6 B, 10 B; modersmålet 6 B; geografi 8 A, 8 B. Klassföreståndarinna i 6 B.
  - » *Hilley Ugglå*, undervisar i tyska 5 B—9 A, 10 A. Klassföreståndarinna i 6 A.
  - » *Minnie Strömer*, undervisar i matematik 2, 3, 5; modersmålet 2, 5 B; geografi 5 A; välskrivning 5. Klassföreståndarinna i 5.
  - » *Svenborg Bergqvist*, undervisar i kristendom 4—6 A; modersmålet och tyska 4. Klassföreståndarinna i 4.
  - » *Annie Detthow*, undervisar i kristendom och geografi 3; modersmålet 1, 3, 5 A, 6 A; historia 3, 5 B; välskrivning 3, 4. Klassföreståndarinna i 3.
  - » *Tea Ericsson*, undervisar i historia 6 B; geografi 4, 6; naturkunnighet 4; franska 4, 5 A; större delen av 2:a klass ämnen. Klassföreståndarinna i 2.
- Fru *Berta Otterdahl*, undervisar i historia, 4, 5 A, 6 A; större delen av 1:a klass ämnen. Klassföreståndarinna i 1.
- Fröken *Vilhelma Amos*, fil. kand., undervisar i tyska 9 B, 10 B; engelska 10 B; historia 10 B. Tjänstledig under höstterminen. Vikarie frökn. Berta Frisch, Anna Pallin och Maria Vigert.
- Fru *Anna Kullgren*, fil. kand. undervisar i biologi 10 B; fysik och kemi 9 A, matematik 10 B.
- Fröken *Elsa von Weyhe*, undervisar i geografi 10 B; historia 7.
- » *Elisabeth Jakobsson* undervisar i modersmålet 7; naturkunnighet 5 A, 5 B, 6 A.
  - » *Jenny Sellings*, fil. kand. undervisar i modersmålet 10 B.
  - » *Maria Tjeder*, undervisar i modersmålet 10 A.
- Doktor *Alma Sundqvist*, med. lic. undervisar i fysiologi och hälsolära 10 A.
- Fröken *Marie-Louise Gagner*, undervisar vårterm. i modersmålet 10 B.

Fröken *Berta Frisch*, undervisar i historia, geografi och tyska. Tjänstledig hela läsåret.

» *Margit Sjöberg*, undervisar i handarbete 3—9 A, 10 A.

» *Hedvig Carlsson*, undervisar i teckning 3—10.

» *Augusta Andersson*, undervisar i välskrivning 6—7.

» *Vilma Engblom*, gymnastikdirektör, undervisar i gymnastik 5—10.

Herr *Hugo Lindqvist*, musikedirektör, undervisar i sång 3—10.

Läkare.

Doktor *Alma Sundqvist*, leg. läkare.

Lärjungar.

Första klassen.

Klassföreståndarinna; *Bertha Otterdahl*.

	Född.		Född.
*Carlsson, Ingrid	1899	Lyberg, Berta	1899
Ekström, Gösta	1900	Löfqvist, Greta	99
Ekström, Karin	1899	Neveling, Artur	1900
Gustafsson, Harald	1900	Persson, Artur	1900
Hellman, Sonja	1899	Rudén, Allan	1899
Jacobsson, Karin	99	Sundell, Eleonora	98
Jansson, Lisa	99	Tammelin, Olof	99
Kindbom, John	98	Trané, Greta	1900
Lindberg, Karin	99	Åberg, Axel	1899
Lindståhl, Greta	99	Åberg, Maria	99
Lundahl Greta	1900	Widman, Henning	1900

= höstterm. 21; vårterm. 22

Andra klassen.

Klassföreståndarinna: *Tea Ericsson*.

	Född.		Född.
Andersson, Greta	1897	Blomberg, Asta	1899
Andersson, Inga	98	**Filén, Ingrid	98
Berg, Lisa	98	Folke, Signe	98
Bergqvist, Inez	99	Fredriksson, Robert	99
Bergström, Britha	98	Gustafsson, Elsa	99

* Endast vårterminen. ** Sjuk vårterminen.

	Född.		Född.
Jacobsson, Margit	1898	Rees, Cecil	1899
Jacobsson, Signe	99	Ringdahl, Ingeborg	98
Jacobsson, Siri	99	Roloff, Elsa	98
Larsson, Ebba	98	Samuelsson, Vilma	98
Normann, Ingrid	99	Sellman, Elna	99
Nyström, Greta	98	Sundberg, Alice	98
Rees, Annie	98	Widman, Nils	98

= 24;

Tredje klassen.

Klassföreståndarinna: *Annie Detthow.*

	Född.		Född.
Andersson, Ellen	1897	Lindbom, Ingeborg	1897
Boij, Anna	94	Löfgren, Elsa	96
Carlén, Ally	97	Norelius, Sylvia	97
Carlsson, Ruth	98	Price, Harriet	97
Fredriksson, Alice	97	Samuelsson, Magda	96
Gaufin, Ruth	97	Sandberg, Hermi	96
Gullström, Margrete	96	Schill, Ebba	96
Gustafsson, Britta	98	Schön, Ingeborg	97
Hagelin, Elsa	96	Smedberg, Greta	97
Heselius, Maja	98	Sundberg, Ellen	96
Jacobsson, Gelly	98	Strandman, Maud	95
Johansson, Ingeborg	98	Tahlén, Ingeborg	96
Johansson, Maja	96	Widman, Jane	95
*Johansson, Sally	97	Wiklund, Selma	97
v. Köhler, Leasta	97	Wolf, Margot	97
Larsson, Karin	96		

= höstterm. 30; vårterm. 31.

Fjärde klassen.

Klassföreståndarinna: *Svenborg Bergqvist.*

	Född.		Född.
Ahlén, Märta	1896	Fredriksson, Mary	1895
Andersson, Vivi	97	Grevillius, Anna-Lisa	96
Bellander, Märta	96	Jansson, Alice	96
Berner, Maria	96	Jacobsson, Margit	96
Carlsson, Hebe	97	Johansson, Greta	96
Carlsson, Inga	96	Johansson, Nelly	97
Edblom, Nanny	96	Johansson, Stina	95
Facht, Karin	96	Lindh, Linnea	96

* Endast vårterminen.

	Född.		Född.
Lindberg, Marie-Louise	1894	Olsson, Karin	1896
Lindblad, Karin	96	Roloff, Greta	97
Lindqvist, Alma	95	Sachse, Gurli	96
Lindqvist, Marianne	95	Sundell, Margareta	95
Ljungberg, Greta	95	*Uddgren, Alice	96
Lundgren, Hildur	95	Wallenkampf, Vilma	96
Marmén, Lisa	96	Wedin, Gertrud	97
Montgomery, Marianne	97	Wigström, Maria	96

= 31.

*Femte klassen A.*Klassföreståndarinna: *Minnie Strömer.*

	Född.		Född.
Andersson, Greta	1896	Kjerrström, Dagmar	1897
Boberg, Karin	96	Lewin, Lully	96
*Boije af Gennäs, Jenny	93	Lilieblad, Ingrid	93
Breuer, Julia	94	Lundquist, Signe	94
Carlsson, Hildur	94	Sundell, Ingeborg	96
Christensson, Signe	94	Söderbergh, Dagmar	94
Clarino, Brita	95	Telenius, Brita	95
Ekblad, Maria	96	Wahlberg, Signe	95
Engström, Milly	94	Wahlquist, Karin	97
Folke, Maria	95	Wahman, Greta	95
Hammar, Mary	95	Wallin, Elsa	94
Hoffström, Signe	95	Wolf, Vera	95
Holmgren, Anne-Marie	95	Zander, Margit	96

= höstterm. 26; vårterm. 25.

*Femte klassen B.*Klassföreståndarinna: *Minnie Strömer.*

	Född.		Född.
Andersson, Ester	1895	Frick, Adèle	1894
Andersson, Greta	95	Hedlund, Mima	95
Antonsson, Rut	95	Hellström, Greta	96
Enerman, Inez	95	Karlsson, Emmy	95
Eriksson, Gertrud	96	Kulle, Elsa	96
Franzen, Greta	95	Lindquist, Ebba	95
Freyschuss, Karin	94	*Malmquist, Karin	94

* Endast höstterminen.

	Född.		Född.
Nyberg, Märta	1895	Renström, Astrid	1894
Persson, Ebba	96	Wiklund, Frida	94
Pettersson, Vera	96	Åström, Gerda	94

= höstterm. 20; vårterm. 19.

Sjette klassen. A.

Klassföreståndarinna: *Hilly Ugglå.*

	Född.		Född.
Andersson, Tua	1894	Lyberg, Elsa	1895
**Arbin, Elsie	95	Malm, Karin	94
Björck, Karin	94	Nylund, Karin	93
Carlsson, Ingrid	93	Palmquist, Lisa	94
Grube, Ragnhild	94	Persson, Lilly	93
Gustafsson, Signe	94	Rylander, Aida	94
Hallbahr, Greta	93	Sahlberg, Siri	95
Hultman, Mimmi	93	Svensson, Gerda	94
Jansson, Emilie	94	*Uddgren, Viola	91
Johnsson, Aleie	94	Wahman Elin	94
Jäderlund, Irma	94	Westerlund, Svea	94
Karlén, Greta	94	Westman, Olga	94
**Karlsson, Lindis	94	Westphal, Olga	94
Klintberg, Lisa	94	Widell, Walborg	94

= 27.

Sjätte klassen. B.

Klassföreståndarinna: *Elisabet Cassel.*

	Född.		Född.
Billing, Maria	1894	Norrmann, Hildur	1895
Boström, Eva	94	Olofson, Gerda	94
Broms, Olga	93	Person, Emy	94
Carly, Rosa	94	Rouché, Karin	93
Deurell, Anna Lisa	94	Sege, Maria	94
Ehrner, Nanna	92	Sundqvist, Flery	94
Ekblad, Signe	94	Svensk, Ebba	94
Engström, Elsa	94	Söderlund, Lisa	94
Eriksson, Greta	93	Vestman, Greta	94
Franzén, Stina	93	Wahlqvist, Hildur	94
Funke, Eva	94	Wennerlöf, Greta	93
Johanneson, Edit	94	Zeiser, Astri	94
Johansson, Edit	95	Östlund, Greta	93
Källqvist, Lilly	93		

= 27.

* Endast höstterminen. ** Endast vårterminen.

*Sjunde klassen.*Klassföreståndarinna: *Sigrid Brattström.*

	Född.		Född.
Ahlfeldt, Rut	1893	Lindblad, Greta	1892
Almén, Hildur	92	Lindqvist, Siri	93
Axelson, Elsa	93	Lindqvist, Gulli	92
Bergqvist, Astrid	93	Ljungblad, Anna-Lisa	94
Brattström, Torborg	91	Lundborg, Gunni	94
Collin, Edith	93	Malm, Anna	93
Danielsson, Maria	92	Norberg, Ragnhild	92
Elgérus, Marguerite	92	Sandquist, Ruth	93
Eriksson, Lisa	94	Staf, Ester	93
Fredelius, Elsa	92	Sundin, Agnes	94
Geijer, Maria	92	Wahlberg, Ester	93
Gelhaar, Gurli	93	Wahlbom, Dagmar	93
Hagelin, Fanny	92	Westerberg, Gerda	93
Johansson, Anna	93	Wisén, Ragnhild	93
Johanson, Eva	92	Örn, Doris	91
Jonson, Greta	91		

= 31

*Åttonde klassen. A.*Klassföreståndarinna: *Mary Detthow.*

	Född.		Född.
Arenander, Helena	1892	Nyström, Svea	1892
Blomberg, Ester	92	Otterdahl, Greta	92
Bäckvall, Märta	93	Ringdahl, Ingrid	92
Eriksson, Signe	91	Rosell, Marta	91
Forsberg, Axelina	92	Sjöberg, Märta	91
Grönqvist, Irma	93	Sjöstéen, Norma	92
Hagelin, Emy	91	Sundell, Elisabeth	92
Juhlin, Kalla	92	Svensson, Frida	91
Jonsson, Elsa	92	Wahlström, Ruth	90
Lafrenz, Gina	93	Wallenkampf, Vivan	92
Lidner, Edit	92	Wallgren, Isa	92
Lindeberg, Irma	91	Westelius, Märta	92
Lindgren, Rut	91	Widén, Dagny	92
Meijer, Paula	91	Wigström, Karin	93
Normann, Anna	93	Wirsén, Elsa	92
Nylund, Hildur	91		

= 31

Åttonde klassen. B.

Klassföreståndarinna: *Anna Grönfeldt.*

	Född.		Född.
Adamsson, Anna	1890	**Kristiansson, Greta	1892
Andersson, Elsa	91	Lilieroth, Greta	92
Björklund, Greta	91	*Lindqvist, Ester	88
Blomqvist, Rosa	91	Lindberg, Rut	90
Carlsson, Amy	90	Malm, Gertrud	91
Carlsson, Lisa	92	Mattson Beda	91
*Cubé, Maria	90	Nystedt, Ellen	91
Detthow, Sophie	91	Pettersson, Anna	92
Eriksson, Aina	92	Stedt, Edit	93
Eriksson, Helga	91	Sundberg, Rut	91
Freyschuss, Lisa	92	*Toft, Eva	91
Jansson, Alma	92	Westerberg, Nelly	90
Jansson, Greta	91	Östlund, Elsa	92
Jonsson, Lydia	91		

= höstterm. 26; vårterm. 24.

Nionde klassen. A.

Klassföreståndarinna: *Anna Falk.*

	Född.		Född.
***Andersson, Amy	1890	Hammar, Ruth	1892
Andreasson, Terèse	90	Karlstrand, Ninni	90
Carlstedt, Tyra	90	Larsson, Alma	91
Clarino, Judith	91	Olsson, Greta	91
Clarino, Kajsa	91	**Otterdahl, Brita	90
Ekblad, Ruth	91	Strufve, Siri	91
Gellerstedt, Britta	90	Westphal, Elsa	90
Hacksell, Signe	90		

= 14.

Nionde klassen. B.

Klassföreståndarinna: *Anna Falk.*

	Född.		Född.
Berggren, Helmy	1889	Grönfors, Elisabeth	1892
Boström, Julia	92	Heselius, Hildur	91
Boström, Ruth	91	Johannson, Märta	92
Collin, Ruth	91	Johannson, Sera	92
Ekman, Ida	91	Jäderlund, Elsa	* 91

* Endast höstterminen. ** Endast vårterminen. *** Sjuk vårterminen.

	Född.		Född
Klintberg, Greta	1891	Sjölin, Elsa	1891
Lewin, Elsa	91	Sommelius, Sonja	91
Lindén, Clary	90	Staf, Elsa	91
Lundberg, Ruth	90	**Tenow, Elvira	92
Nystedt, Hilda	89	Westman, Anna	92
	= 20.		

Tionde klassen. A.

Klassföreståndarinna: *Maria Creutz.*

	Född.		Född.
Andersson, Lilly	1889	Larsson, Rut	1890
Asperén, Inga	89	Lindholm, Elisabet	90
Berglund, Judit	90	Lundahl, Ester	90
Blomberg, Greta	89	Martell, Anna	91
Brundin, Greta	90	Norén, Emma	86
Carlén, Teresia	89	Nyström, Ida	90
Enström, Signe	89	Olsson, Märta	89
Grönfors, Ingeborg	90	*Sjöblom, Elsa	88
Gustafsson, Agnes	90	Svensson, Anna	90
Hacksell, Ingvor	89	Söderbergh, Astrid	89
Hellgren, Anna	91	Söderberg, Elsa	90
Larsson, Elisabet	90	Wahlström, Gurli	89
Larsson, Ester	89	Winslow, Eva,	89
Larsson, Hedvig	90		
	= 27.		

Tionde klassen. B.

Klassföreståndarinna: *Aina Lindahl.*

	Född.		Född.
Backström, Nina	1888	Larsson, Ruth	1890
Blomdahl, Karin	90	Pettersson, Olga	90
Finnström, Frida	90	Schwartz, Hedvig	88
Jansson, Elsa	90	Thyberg, Cede	90
Landzén, Märta	89	Westerlund, Ruth	91
	= 10.		

Summa: { höstterminen 363
vårterminen 363

* Endast vårterminen.

II. Nya Lärarinneseminarium.

A. Privatskolelärarinneseminarium.

Ur den första redogörelse, som avgavs för verksamheten vid Nya Lärarinneseminarium, må anföras följande:

Ett för vår tid utmärkande drag är den lust efter gagnande verksamhet, som vaknat hos den unga bildade kvinnan. Detta behov av att få ett mål att arbeta för, något att ägna sig åt, framträder starkt hos flickan, då hon vid 16—18 års ålder slutar sin skolkurs. För mången blir hennes familj eller eget hem det verksamhetsfält, som tillfredsställer detta behov, och gott då så är. Men i många hem äro omständigheterna sådana, att hon ej där kan finna användning för sin arbetskraft. Dessutom måste mången av ekonomiska skäl se sig om efter ett medel att försörja sig själv.

Av de verksamhetsfärer, som äro tillgängliga för den arbetsökande, finnes ju emellertid flera av det slag, att man ej med odelad glädje kan hälsa kvinnans inträde i desamma. Två områden äro dock för henne odisputabelt passande: sjuksköterskans och lärarinnans. Till dessa två hava ock våra flickor, brinnande av arbetslust, under de senare åren hoptals skyndat. Men då har en ny svårighet mött. För dessa kall fordras en speciell utbildning, om ej arbetet skall komma att bestå i en rad experiment, som för de levande objekten måste bli till större eller mindre skada. Att så är fallet för sjuksköterskor, inses numera av flertalet människor, men att det också erfordras för att bli en duglig lärarinna, har man i många fall ej ännu insett, isynnerhet då det gäller arbetet i mindre skolor och hem, där behovet av yttre disciplin och yttre system ej är så framträdande. Man förstår, att den, som skall åtaga sig ett någorlunda kombinerat och viktigt *mekaniskt* arbete, bör först inhämta andras erfarenheter rörande dettas

skötande och under van persons ledning företaga de första övningarna av ifrågavarande slag. Men när det gäller lärarinnans viktiga arbete, i synnerhet det grundläggande d. v. s. med de små kritiklösa barnen, då tillämpas ej samma regel, utan man anser ofta, att varje flicka, som genom sitt avgångsbetyg från en skola dokumenterar sig äga goda kunskaper i skolämnena, ock skall förstå uppfostra och undervisa.

Ändamålet med en seminariekurs är således flerfaldigt:

1) Elevernas kunskap behöver bliva ej blott kvantitativt utan än mer kvalitativt en annan. De behöva få en mera reflekterande och på samma gång praktisk insikt rörande lärostoffet, behöva att föras till för *lärarinnan* nödiga synpunkter på detsamma, annars urartar den undervisning de meddela till mekaniskt inpluggande av läroböcker-nas innehåll.

2) Seminaristerna böra få lära känna resultaten av de erfarenhetsrön, som gjorts av pedagoger rörande medlen och formerna för uppfostran och undervisning.

3) Samtidigt härmed böra de även få se, huru en skola är inrättad, huru det uppfostrande elementet där handhaves, samt där noggrant följa undervisningens gång och fortskridande vecka för vecka i de klasser, vari de sedan erbjuda sig att undervisa. Genom hospitiering och genom samtal med lärarinnan om vad de därvid se och höra, sättas de i tillfälle att vinna inblick i skollivet.

4) De böra ock få företaga de första undervisningsövningarna under van lärarinnas ledning.

Ju mer omsorgsfullt förberedda (genom s. k. lektionsutkast, rådförande med lärarinnan i ämnet, kritik över liknande lektioner m. m.) ju flera och mera omväxlande dessa övningar kunna bliva, ju bättre resultat har man anledning att vänta av dem.

Nya Lärarinneseminarium öppnades hösten 1896. Under de 9 år (innevarande ej medräknat) seminariet varit i verksamhet hava inalles 138 elever erhållit fullständiga avgångsbetyg och hava alla, som det önskat, fått lärarinneplatser, nämligen 76 i privatskolor och 43 i familj, 10 hava övergått till statens seminarium och 4 rest utomlands att där fortsätta sina studier

Inträdesfordringar.

Vid seminariet mottages *utan inträdesexamen* den, som genomgått elementarskola för flickor eller genom intyg visar sig hava läst motsvarande pensum. Med övriga sökande anställes inträdesexamen för att utröna, om de äga motsvarande kunskapsmått och den allmänbildning och utveckling, som erfordras för att kunna tillgodogöra sig undervisningen å seminariet.

Sökande, vilken genom betyg eller inträdesexamen styrker sig äga ett kunskapsmått som motsvarar det, som bibringas i lägre avdelningen i de ämnen vari undervisning önskas eller som jämte gott skolbetyg har intyg om längre tid väl vitsordad tjänstgöring som lärarinna, kan, om hon så önskar, direkt intagas i högre avdelningen och således försöka genomgå seminariet på ett år. Och afgör föreståndarinnan, efter att hava fått uppgift på den sökandes föregående studier, om inträdesexamen i något ämne i så fall behöves.

Den sökande bör för att antagas till elev hava fyllt 16 år; ingen maximiålder är bestämd, dock är det lämpligast att den, som intages i seminariet, ej överskridit 40 år.

Undervisningsplan.

Seminariet är tvåårigt. Dock äro lärokurserna anordnade så, att elever med därför erforderliga förkunskaper, förmåga och mognad kunna intagas direkt i högre avdelningen och således genomgå seminariet på ett år. Lägre avdelningen har till huvudändamål den teoretiska utbildningen. Här förekomma därjämte praktiska övningar i de förberedande klasserna jämte dithörande metodik och pedagogik. Uppflyttningsbetyg från lägre avdelningen berättigar dem, som det önska, att deltaga i den offentliga småskolelärarinneexamen, som årligen anordnas för seminariets småskolelärarinneavdelnings högsta klass (se sid.).

I den högre avdelningen behandlas vid den teoretiska undervisningen lärostoffet så, att eleverna kunna föras till den för deras blivande kall nödiga insikten i och synen på detsamma. Dessutom förekomma här i stor utsträckning undervisningsövningar i elementarskolan, huvudsakligen i klass I—V (= Detthowska skolan 4—8). Stor valfrihet

av studieämnen är tillåten, i synnerhet i högre avdelningen, där de främmande språken och alla övningsämnen äro valfria. Av de svenska ämnena äro pedagogik och modersmålet obligatoriska, av de övriga få inalles högst tre bortväljas.

Lektionsfördelning.

Antal lektionstimmar i veckan under läsåret:

	Kristendoms-kunsk.	Svenska språket	Nordens historia	Geografi	Matematik	Naturkunnighet	Fysiologi o. Hälsol.	Franska språket	Tyska språket	Engelska språket	Sociala föreläs-n.	Välskrifning	Teckning	Handarbete	Sång	Gymnastik	Pedagog. Metodik	Skrivövningar	Undervisnings-övningar		Summa
																			gemensamma för hela avdelningen	för enskilda elever i medeltal på hvarje	
Högre afdeln.	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1/2	1/2	1	1	3/2	3	3	3	*1	33 1/2
Lägre afdeln.	2	2	2	2	3	2	—	2	2	2	—	1/2	1/2	1	1	3/2	3	2	2	*1/2	31 1/2

Läroämnen och lärokurser.

För att undvika ytligt mångläseri och överansträngning har seminariet på sitt program: få ämnen, korta kurser, intet hopande av fakta, blott det, som anses nödvändigt för den lärarinneutdanning och den därför erforderliga allmänbildning, som läroanstalten avser, men detta så praktiskt användbart för lärarinnekallet som möjligt och så djupgående som lärotiden medgifver.

I. Lägre avdelningen.

Kristendoms-kunskap. Framställning av den kristna tros- och sedeläran under genomgång av Guds uppenbarelse i Gamla och Nya testamentet.

Modersmålet. Läsning av nyare svensk litteratur, huvudsakligen Rydberg, Snoilsky, Runeberg, Lagerlöf, Heidenstam, Fröding, An-

** Pågår samtidigt med andra lektioner, ingår därför ej i lektionssumman.

dersen och Levertin, stundom med muntligt återgivande av det lästa. Grammatik: ' formlära och syntax enligt Beckmans språklära (sammandragna uppl.); satsanalys. Dispositionsövningar. Övningar i korrigering. Rättskrivning. Uppsatser.

Uppsatsämnen: 1. Tankar vid läsårets början. En höstdag på Skansen. 2. Ett gott hem. Våra hems inredning. Vad kan en ung flicka vara för sitt hem. 3. Hur vi få bröd. 4. »Ett land, ett fosterland vi fått. Vad finns på jorden mera värt att hållas dyrt och kärt?» Från småstaden. Min hembygd. 5. Självalt ämne. 6. Sverige som industriland. Volga. 7. Riksdagen 1650. Sveriges storhet under 30-åriga krigets dagar. 8. Första bönen. Tredje bönen. Huden och dess vård. 9. (Provskrivning). Rättfärdiggörelsen genom tron på Kristus Jesus. Karl XI:s betydelse för det svenska folket. Japan. Människans andningsorgan. Verbets funktioner. Den svenska folkundervisningens utveckling efter 1520. Den frågande läroformen. Människans ansvar.

Matematik. Aritmetik: de fyra räknesätten med hela tal och bråk, såväl skriftlig räkning som huvudräkning, och deras användning vid lösning av praktiska uppgifter. Mått, mynt och vikter.

Historia. Sveriges historia i sammanhängande översikt med utförligare framställning av företrädesvis betydande tidskiften och händelser; Norges och Danmarks historia i kort sammandrag.

Geografi. Sveriges geografi utförligt: dess geologiska utveckling, natur, folk, styrelsesätt och förvaltning samt näringsförhållanden. Europas övriga länder. Översikt av de övriga världsdelarna.

Naturkunnighet. Människokroppens byggnad, livsförrättningar och vård, alkoholens verkningar; läran om djuren; viktigare naturliga familjer, sexualsystemet, växternas grundorgan; några av de vanligaste naturföreteelserna.

Franska språket. *Grammatik:* uttalsläran, formläran, viktigare delar av syntaxen. *Läsning* jämte *översättning* av och fri *redogörelse* för det lästa efter förberedelse. *Talövning.* *Skrivning* efter dikta-men, *några* temata på lärorummet. Undervisningen bedrivs huvudsakligen på franska språket.

Tyska språket. Grammatik: uttalsläran, formläran med motsvarande övningsstycken. Läsning, översättning av och fri redogörelse för det lästa, dels efter förberedelse dels utan sådan. Talövningar. Skrivning: översättningar från svenska, fria reproduktioner, brev m. m.

Engelska språket: *Grammatik:* uttalsläran, formläran, viktigare delar av syntaxen. *Läsning, översättning* av och fri *redogörelse* för det lästa med och utan förberedelse. *Talövning:* fritt återgivande av upplästa berättelser. *Skrivning:* översättningar från modersmålet och några uppsatser. Undervisningen bedrivs huvudsakligen på engelska språket.

Pedagogik och metodik. Småskolans uppgift som kristlig uppfostringsanstalt, samt dess anordning och historia. Grunddragen av den allmänna undervisningsläran. Speciell metodik: de läro- och övningsämnen, som förekomma i småskolan. Den del av gällande normalplan, som rör denna skola. Några av pedagogikens stormän. Uppfostringsmedlen. Uppfostraren.

Välskrivning. Övning att skriva i skrivböcker samt å »svarta tavlan» de stilar, som användas i småskolan.

Teckning. Övning i sådan ritning på »svarta tavlan», som behöves vid undervisningen i de olika läroämnena. Kritteckning på svart papper. Teckning med pensel och färgläggning med akvarell. Teckning av rotsaker och frukter, projektionsritning och perspektivisk teckning. Minnesteckning. Kompositionsövningar. Modellering av frukter, svampar, enkla djurformer m. m.

Sång. Musiklärans första grunder, tonträfningsövningar, koraler, en- och flerstämmiga sånger.

Gymnastik. Pedagogisk gymnastik och fria lekar, företrädesvis sådana, som lämpa sig för skolors lägre klasser. Kommenderingsövningar.

Slöjd. Stickning, stoppning, lappning, linne- och klädsömnad enligt Hulda Lundins metod. Arbeten lämpliga för mindre barn, såsom bast- och spånarbeten, knytning av tömmar.

Den praktiska utbildningen. Auskultering i skolans förberedande klasser och åhörande av undervisningen därstädes. Skrivning av lektionsutkast, rättade av lärarinnan i ämnet. Hållande av övningslektioner i alla småskolans läro- och övningsämnen. Kritik över åhörda övningslektioner. Modellering av reliefkartor och annan geografisk åskådningsmateriel t. ex. en gruva, sluss, skolhuset med omgivande gator, Humlegården med omgivning m. m.

II. Högre avdelningen.

Kristendoms-kunskap: *Bibelläsning* i samband med morgonbönen: Valda berättelser ur gamla testamentets historiska böcker och de 4 evangelierna. *Bibels böcker* och deras hufvudinnehåll. Valda berättelser ur den *bibliska historien* och valda stycken ur *katekesen*, utförligare behandlade i avsikt att leda till en djupare uppfattning av innehållet.

Svenska språket: Läsövningar i syfte att utbilda elevernas röstorgan; läsning av huvudsakligen nyare svensk litteratur med enstaka författare utförligare behandlade. Grammatik: huvudinnehållet av Beckmans Svenska språklära; satsanalys. Uppsatsskrivning och övningar i stilistik.

Uppsatsämnen: 1. Beskrivning av tavlan Erik XIV och Karin Månsdotter. En naturlig växtfamilj. 2. En sommarfärd. Den heliga Birgitta. 3. Nilen. Ett citat. 4. Den 6 november i Stockholm 1906. Söndagens betydelse. Det kristliga söndagsfirandet. 5. Unionsidén i Norden under medeltiden. Jämförelse mellan Magnus Erikssons och Albrekts av Meklenburg regeringar. 6. Mjölken. Tänderna. 7. Den frågande läroformen. 8. Nationella fester. Varför jag valt lärarinnekallet.

Provskrivning: Om sakramenten. Sveriges fredliga utveckling efter 1809. Vad vi sågo, då vi dissikerade kaninen. Familjen Compositæ. Olika slag av bergbildningar. De hos barnet starkast framträdande naturdrifterna och huru fostraren bör förhålla sig till dem. Intryck från de sociala föreläsningarna för skolungdom vintern 1906—1907.

Matematik: Riktig uppfattning av och förmåga att förklara lagarna för de fyra räknesätten med hela tal och bråk. Lösning av olikartade matematiska uppgifter som förekomma i det praktiska livet.

Historia: Valda karaktärer och händelser, typiska för de nordiska folkens olika utvecklingsskeden; grunddragen av Sveriges statsförfattning.

Geografi: Typiska skildringar af några svenska landskap och Ryssland, Tyskland, Frankrike, Schweiz och Nordamerika samt kort repetition av det övriga. Matematisk och fysisk geografi.

Biologi: *Zologi:* Ryggradsdjuren och typer för lägre djur. Av eleverna verkställda dissektioner. *Botanik:* Viktigare naturliga familjer. Växtens allmänna organ.

Fysiologi och Hälselära: Grunddragen av människokroppens anatomi, fysiologi och hälsolära med tillämpning på fysisk uppfostran.

- Franska språket:** *Grammatik:* Syntaxen, belyst av översättningsövningar från modersmålet. *Läsning* med fordran på riktig pronunciation och intonation, *översättning* av och fri *redogörelse* för det lästa med och utan förberedelse. Övningar i att på franska utfråga läst text samt i att rätta svaren. Talövningar; fritt återgivande av lästa berättelser. Biografier av några moderna författare samt prov på deras diktning. Dahlerus' lärobok, del I, genomgången i och för inlärandet av den i skolan använda undervisningsmetoden. *Skrivning* efter diktamen, översättning från modersmålet samt uppsatser. (All skrivning har skett på lärorummet.) Undervisningen har bedrivits huvudsakligen på franska språket.
- Tyska språket:** *Grammatik:* Syntaxen med extemporalier och talrika exempel samt fria övningar, dels muntliga, dels skriftliga. *Läsning*, *översättning* av och *redogörelse* för det lästa i sammanhängande framställning. Övningar att på tyska utfråga innehållet av ett läst stycke och att korrigera svaren. Litteraturhistoriska upplysningar i samband med litteraturprov. *Skrivning:* återgivande av berättelser, som eleverna hört dels på svenska dels på tyska, fri behandling av ett givet ämne. Översättning från modersmålet. (All skrivning har skett på lärorummet.) Undervisningen har bedrivits på tyska språket.
- Engelska språket:** *Grammatik:* Syntaxen. *Läsning*, *översättning* av och fri *redogörelse* för det lästa med och utan förberedelse. Övningar i att på engelska utfråga läst text samt i att rätta svaren. Kort överblick över engelska litteraturen jämte läsning av valda dikter. Talövningar; fritt återgivande av lästa berättelser. *Skrivning* efter diktamen, översättningsövningar från modersmålet samt uppsatser. (All skrivning har skett på lärorummet.) Undervisningen har bedrivits på engelska språket.
- Pedagogik och metodik:** Didaktiska läroformer och läroregler. Speciell metodik, omfattande samtliga i en elementarskola för flickor förekommande läro- och övningsämnen. Grunddragen av allmänna psykologien. Barnpsykologi. Uppfostraren, uppfostrans mål, principer och medel.
- Välskrivning:** Metodisk kurs i lodrät stil jämte övning att skriva å »svarta tavlan».
- Teckning och modellering:** Övning i sådan ritning på »svarta tavlan», som behöves vid undervisning i de olika läroämnena. Krit-

teckning på svart papper. Teckning med pensel och färgläggning med akvarell. Teckning av rotsaker och frukter, projektionsritning och perspektivisk teckning. Minnesteckning. Modellering af frukter, svampar och enkla djurformer.

Sång: Musiklärans första grunder, tonträffningsövningar, koraler, en- och tvåstämmiga sånger, särskilt sådana som äro lämpliga för skolors mellanklasser och lägre klasser.

Gymnastik: Pedagogisk gymnastik och fria lekar, företrädesvis sådana som lämpa sig för skolors lägre klasser. Kommenderingsövningar.

Slöjd: De olika slags prydnadssöm, som förekomma i flickskolor samt arbeten lämpliga för mindre barn, såsom bast- och spånarbeten, knytning och slagning av tömmar.

Den praktiska utbildningen. För de olika läro- och övningsämnen finnas facklärarinnor, vilka under lektioner i varje ämnets speciella metodik redogör för huru det skall skötas på olika stadier. Därjämte meddelas undervisning i teoretisk och praktisk pedagogik. Sålunda förberedda få eleverna följa undervisningens gång i skolan, samt se, huru allt där är ordnat, och huru det uppfostrande elementet tillgodoses. Samtidigt härmed få de hålla ett större antal övningslektioner under vederbörande lärarinns ledning. Dessa lektioner förberedas omsorgsfullt (ofta genom s. k. lektionsutkast, som rättas, genom rådförande med lärarinnan o. s. v.) samt efterföljas av kritik. Under klasslärarinnornas tillsyn få eleverna dessutom i tur hospitera i skolans hit hörande avdelningar.

Läroböcker.

Bibeln. Luthers lilla katekes med den antagna utvecklingen. *Beckman*, Svensk språklära för den högre elementarundervisningen (II); *Beckman*, Svensk språklära i sammandrag (I); *Widegren*, Allmän satslära framställd i exempel (I, II); *Lagerlöf*, Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (I); *Odlner*, Lärobok i fäderneslandets historia (I); *Hallendorff*, Svensk historia (I, II); *Carlsson*, Skolgeografi I (I, II); *Berg*, Räknelära för de allmänna läroverken (I, II); *Almqvist* och *Lagerstedt*, Lärobok i natur-

kunnighet I (I); *Lindman*, Botanikens första grunder (II); *Boas*, Lärobok i djurrikets naturhistoria (II); *Arcadius*, Om uppfostrans föremål (II); *Daherus*, Langue Française I (II); *Gullberg* och *Edström*, Oldes franska språklära (I, II); *Edström*, Urval ur Ecklesiastikdepartementets översättningsuppgifter till franska språket (I, II); *Loti*, Pêcheur d'Islande (I, II); *Hjort*, Tysk grammatik (I, II); *Hjort*, Kort övningsbok till den tyska grammatiken (I, II); *Rodhe*, Tyska översättningsövningar (II); *Grillparzer*, Der arme Spielmann (II); *Müller*, Münchhausen im Vogelsberg (II); *Hebbel*, Meine Kindheit (II); *Schiller*, Maria Stuart (I); *Andersen*, Märchen (I); *Elfstrand*, English Grammar (I, II); King Arthur and The Knights of the Round Table (I); Great Events in British History (I); Tales from Shakespeare (I); *Lamb*, Tales from Shakespeare (II).

Dessutom för hemstudier under lärarinnans ledning och kontroll en del böcker, som eleverna ej åläggas att köpa.

Examina.

Inträdesexamen anställes med dem, som därtill anmäla sig, den 4 juni.

Lärrarinneexamen: Emedan seminariet av Kungl. Maj:t erhållit rättighet att under statens kontroll med småskolelärrarinneseminiariets elever anordna sådan examen, som berättigar till plats vid *offentlig* småskola, kan den elev vid privatskolelärrarinneseminiariets lägre avdelning, som det önskar, och som uppnått 18 års ålder men ej överskridit 30, få avlägga dylik examen. Och torde detta vara fördelaktigt för dem, som, sedan de hafva avslutat sin seminariekurs, önska få undervisa såväl i elementaravdelning som förberedande klasser.

Med den högre avdelningens elever anställes vid läsårets slut i närvaro av kompetenta examensvittnen såväl teoretisk som praktisk avgångsprövning, varefter den elev, som i prövningen blivit godkänd, erhåller fullständigt avgångsbetyg, innehållande vitsord om kunskaper och färdigheter samt undervisningsförmåga.

Vid sistförflutna läsårs slut anställdes avgångsexamen med följande elever, tillhörande den högre avdelningen:

Bergqvist, Svenborg
Birgén, Eva
Carlsohn, Anna
Dahlberg, Inez
Elfström, Hanna
Hessel, Anna
Heyman, Signe
In de Betou, Berta

Lagerqist, Lisa
Lyth, Hedvig
Matson, Lydia
Möller, Vanda
Nordholm, Alma
Palmquist, Edla
Åberg, Agnes
Ödman, Gerda

De skriftliga proven i svenska, franska, engelska och tyska språken samt matematik avlades den 19—26 maj. Undervisningsproven förriggingo den 29 maj, teoretisk examen ägde rum den 5 juni. Professor Yngve Sahlin och lektor N. P. Ödman mottogo godhetsfullt uppdraget att vara examensvittnen och blevo samtliga examinander godkända.

Innevarande läsår äro 18 elever, tillhörande seminariets högre avdelning, anmälda till avgångsexamen och äro de skriftliga proven bestämda att avläggas den 13—27 maj, varefter undervisningsprov komma att givas den 29 och 30 maj och teoretisk examen att hållas den 31 maj. Professor Y. Sahlin och lektor N. P. Ödman hava även i år godhetsfullt mottagit uppdraget att vara examensvittnen.

Platser som lärarinnor erhålla de utexaminerade i skolor och hem, och äro de löner som erhållas: i skola 900—1,300 kr.; i familj 400—700 kr. jämte »allting fritt». Av de 16 ovan uppräknade eleverna erhöilo 10 platser i skolor samt 3 i familj, 2 fortsatte sina studier utomlands, 1 är av sjukdom hindrad att taga plats.

B. Småskolelärarinneseminarium.

Seminariet har av Kungl. Maj:t erhållit rättighet att anställa småskolelärarinneexamen. Till inspektor har K. Ecklesiastikdepartementet förordnat Kyrkoherden, Teol. Dokt. A. Landqvist samt till censor vid avgångsprövningen utsett adjunkten vid folskolelärarinneseminarium i Stockholm, L. C. Lindblom.

Kursen är 2-årig och består av två ettåriga klasser. Den har till ändamål att utbilda lärarinnor för offentliga och privata småskolor i

städer och på landet, mindre folkskolor och biträdande lärarinnor vid folkskolor. Då lärokurserna sammanfalla med de kurser, vari säker kunskap erfordras för att bliva intagen i folkskolelärarinneseminarium, så genomgå många denna kurs för att sedan direkt eller efter någon tids verksamhet som småskolelärarinnor söka inträde vid folkskolelärarinneseminarium.

Lärotider.

Läsåret började den 3 september med inträdesexamen. Höstterminen avslutades den 20 december. Vårterminen tog sin början den 17 januari och kommer att avslutas måndagen den 3 juni.

En fridag har givits i varje helgfri månad, inalles 4 under läsåret, påsklov den 25 mars—2 april, pingstlov den 18—20 maj.

Morgonbön med bibelläsning har hållits kl. 8,15—8,35.

Undervisningen har pågått alla dagar kl. 8,35—11,15 samt 3 dagar i veckan 1,35—3,15 och 2 dagar i veckan kl. 12,30—3,5, dessutom gymnastik 3 dagar i veckan kl. 12,30—1. Varje lördag slutas skolarbetet före frukostlovet, varigenom eleverna få en halv ledig förmiddag i veckan.

Lektionerna hava upptagit 45 minuter med raster på 10 à 15 minuter mellan 2 på varandra följande lektioner. Till måndagarna gives endast en kristendomsläxa.

Lektionsfördelning.

Antal lärotimmar i veckan under läsåret.

	Kristendoms-kunsk.	Svenska språket	Arismetik	Svensk historia	Geograf	Naturkunni-ghet	Väskrivning	Teckning	Handarbete	Sång	Gymnastik	Ped. o. Metodik	Undervisnings-övningar			Summa
													Gemensamma för hela klassen	För enskilda elever i medel-tal på varje		
Andra klass	3	*5 $\frac{1}{2}$	3	2	2	2	1	1	1 $\frac{1}{2}$	1	$\frac{3}{2}$	3	2	$\frac{1}{2}$	29	
Första klass	3	*4 $\frac{1}{2}$	3	3	2	4	1	—	1 $\frac{1}{2}$	1	$\frac{3}{2}$	2	—	—	26 $\frac{1}{2}$	

* Svensk uppsatsskrivning på lärorummet häri inberäknad.

Terminsavgift: första klass 60 kr., andra klass 100 kr. Ingen inträdesavgift.

Inträdesexamen börjar den 4 sept. kl. 9 f. m.

Inträdesansökan bör vara skriven av den sökande samt åtföljd av präst- och läkarebetyg samt bevittnade avskrifter av de kunskapsbetyg, som kunna presteras och bära insändas helst före 1 september under adress: fröken Annie Detthow. Birger Jarlsg. 35. Stockholm. F. v. b. (10-öres frimärke även på lokalbrev).

Läroböcker.

Bibeln. Luthers lilla katekes med den antagna utvecklingen. *Norlén* och *Lundgren*, Biblisk historia för folkskolan. (I, II); *Beckman*, Svensk språklära i sammandrag (I, II); *Sundén*, Svensk språklära i sammandrag för de allm. läroverken (II); Läsebok för folkskolan (I, II); *Lagerlöf*, Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (II); *Stalin*, Övningar i modersmålet (I); *Widegren*, Allmän satslära framställd i exempel (I, II); *Odhner*, Lärobok i fäderneslandets historia (II); *Larsson*, Sveriges historia (I); *Carlsson*, Skolgeografi (I, II); *Lindblom*, Räknekurs för seminarier I, II (I); *Berg*, Räknelära för de allm. läroverken (II); *Almquist* och *Lagerstedt*, Lärobok i naturkunnighet I (II); *Almquist* och *Lagerstedt*, I: 2, Läran om djuren (I); *Lindman*, Botanikens första grunder (I).

Dessutom användes en del läro- och läseböcker, vilka eleverna ej åläggas att köpa.

I. Första klassen

Inträdesfordringar: För att intagas i denna klass fordras att den sökande fyllt 16 år och genom betyg* eller inträdesexamen styrker sig äga följande kunskaper:

- 1) Biblisk historia efter en kortfattad lärobok, Luthers lilla katekes;

---

* Sökande, som blivit godkända i inträdesprövning till annat småskolelärläro- eller seminarium, men ej där kunnat intagas av brist på plats, intages utan examen, om plats finnes.

2) färdighet att läsa väl innantill jämte förmåga att redogöra för det lästa; förmåga att någorlunda felfritt skriva ett dikterat stycke och skriftligen återgiva en berättelse samt kännedom om det viktigaste av språkläran;

3) de fyra räknesätten med hela tal och decimalbråk med tillämpning på enkla praktiska uppgifter;

4) fäderneslandets historia efter en kortfattad lärobok;

5) fäderneslandets geografi och kort översikt av det övriga Europa;

6) det allmännaste om människokroppen, djuren och växterna;

7) jämn och redig handstil.

De kunskapsmått, som erfordras till första klassen, beräknas i alla ämnen efter *folkskolans kortfattade läroböcker*.

Lärokurser: Det, som här nedan angives som inträdesfordringar till andra klassen, genomgår efter de vid seminariet använda läroböckerna. Dessutom få eleverna åhöra andra klassens metodiklektioner och en del av de praktiska övningarna samt vardera hålla en övningslektion.

II. Andra klassen.

Inträdesfordringar: Till andra klassen uppflyttas alla, som blivit godkända från första klassen. För att direkt intagas i denna klass och således försöka genomgå seminariet på *ett* år fordras, att den sökande genom betyg* eller inträdesexamen styrker sig åga följande kunskaper:

1) Gamla och Nya testamentets bibliska historia jämte det viktigaste av de bibliska landens geografi. Katekes: första huvudstycket och första trosartikeln;

2) färdighet att läsa väl innantill jämte förmåga att redogöra för det lästa, förmåga att skriva en lättare uppsats samt att felfritt skriva ett dikterat stycke. Det viktigaste av form- och satsläran;

3) de fyra räknesätten i hela tal och bråk med tillämpning på praktiska uppgifter jämte övning i huvudräkning;

4) Sveriges historia intill närvarande tid;

5) Sveriges geografi utförligare, det övriga Europa mindre utförligt;

* Sökande, som blivit godkända i inträdesprövning till folkskoleläraryrkesseminarium, men ej kunnat intagas av brist på plats, intagas utan inträdesprövning, om plats finnes.

6) människokroppens byggnad, livsförrättningar och vård, djurtyper och översikt av djurriket och växttyper;

7) en jämn och redig handstil.

Inträdessökande, vilken önskar avlägga småskolelärarinneexamen vid läsårets slut, måste hafva fyllt 17 år före början av juni månad det år, hon vinner inträde i andra klassen å seminariet; hon får ej vid samma tid hava överskridit 29 år.

Lärokurser.

Kristendoms-kunskap: *Bibelläsning* vid morgonbönen: Valda berättelser ur Gamla testamentets historiska böcker och evangelierna. *Biblisk historia:* Gamla och Nya testamentets viktigare berättelser efter bibeln och läroboken, Jesu bergspredikan; Luthers lilla katekes med den antagna utvecklingen; de psalmsverser, som i gällande normalplan äro angifna för småskolan.

Modersmålet: *Läsning:* Välläsningsövningar; övningar att korrekt uppfatta och återgiva innehållet af lästa stycken; *grammatik:* formlära och allmän satslära, samt viktigare delar af syntaxen, interpunktionslära; *rättskrivningsövningar;* *uppsatsskrivningar:* 2 uppsatser hafva skrivits i månaden, hvarannan på lärorummet, hvarannan i hemmet.

Uppsatsämnen: 1. Dick och jätten. 2. Gustaf Vasas förhållande till allmogen. Tankar vid läsårets början. Varför jag vill bli lärarinna. En sommarsöndag på landet. 3. Magnus Ladulås. Birger Jarl. Haren. 4. Västerås riksdag. Erik den Helige. »En hjältes död». Ett lanthem. 5. Fritt val av ämne. 6. Karakteristik öfver Karl IX. Birgitta. Några drag ur Topelii barndom. Karakteristik öfver Petrus. 7. En reseskildring. Beskrivning av det landskap i vilket du är född. Varför barndomsminnena äro de skönaste. 8. Sköldpaddorna. Kristina. Tåget öfver Bält. Huden och dess vård. 9. Några drag ur insekternas liv. Sahara. Satsförkortningar. 10. Mose uppfostran. Johannes Döparen. Verbets infinita former. Gustaf Vasas inflytande på reformationen. Sydamerikas lågland. Växternas inre byggnad och assimilation. Åskådningsmedlen.

Matematik: *Aritmetik:* de fyra räknesätten med hela tal och bråk, såväl skriftlig räkning som huvudräkning, och deras användande vid lösning av praktiska uppgifter. Mått, mynt och vikter.

- Historia:** Sveriges historia i sammanhängande översikt med utförligare framställning af företrädesvis betydande tidskiften och händelser; Norges och Danmarks historia i kort sammandrag.
- Geografi:** Sveriges geografi med särskild hänsyn till natur, folk, samfunds- och näringsförhållanden; Europas övriga länder; huvud dragen af de övriga världsdelarnas geografi.
- Naturkunnighet:** Människokroppens byggnad, livsförrättningar och vård; läran om djuren; växternas grundorgan; sexualsystemet; några af de vanligaste naturföreteelserna.
- Pedagogik och metodik:** Småskolans uppgift som kristlig uppfostningsanstalt, samt dess anordning och historia. Grunddragen af den allmänna undervisningsläran. Speciell metodik: de läro- och öfningsämnen, som förekomma i småskolan. Den del af gällande norrmalplan, som rör denna skola. Några af pedagogikens stormän. Uppfostraren. Uppfostringsmedlen.
- Välskrifning:** Metodisk kurs för att erhålla jämn och redig handstil; öning att skriva å »svarta tavlan» de stilar som användas i småskolan.
- Teckning och modellering:** Övning i sådan ritning på »svarta tavlan», som behöves vid undervisningen i de olika läroämnena. Kritteckning på svart papper. Teckning med pensel och färgläggning med akvarell. Teckning av rotsaker och frukter, projektionsritning och perspektivisk teckning. Minnesteckning. Modellering af frukter, svampar och enkla djurformer.
- Sång:** Musiklärans första grunder, tonträfningsövningar, koraler, en- och tvåstämmiga sånger, särskilt sådana, som äro lämpliga för skolors lägre klasser.
- Gymnastik:** Pedagogisk gymnastik och fria lekar, företrädesvis sådana, som lämpa sig för skolors lägre klasser. Kommenderingsövningar.
- Slöjd:** Stickning, stoppning, lappning, linne- och klädsömnad enligt Hulda Lundins metod.
- Den praktiska utbildningen:** Auskultering i skolans 2 lägsta klasser och åhörande av undervisningen därstädes. Skrivning av lektionsutkast, rättade av lärarinnan i ämnet. Hållande av övningslektioner i alla läro- och övningsämnen, som förekomma i 2-årig småskola. Kritik över åhörda övningslektioner.
-

Examen.

Vid innevarande termins slut hava till undergående av offentlig småskoleläraryrksexamen anmält sig 24 elever. Det skriftliga provet avlägges den 23 maj. Teoretisk examen kommer att anställas den 30 maj, praktisk examen den 28 maj och 1 juni. Till censor vid examen har Ecklesiastikdepartementet förordnat Seminarieadjunkten L. C. Lindblom.

Ämnen för provskrivningen: Pauli missionsresor. Profeten Elias. Hattarna. Sveriges hufvudnäringar. Växternas skyddsmedel mot yttrevärlden. Ordningen hovdjur. Uppfostraren. Som man ropar i skogen, får man svar.

Lärarepersonalen.

Fröken *Alma Detthow*, föreståndarinna, förrättar morgonbön, undervisar i pedagogik och matematik samt modersmålets och matematikens metodik; leder motsvarande övningslektioner. Klassföreståndarinna i A II.

» *Elsa von Weyhe*, undervisar i modersmålet och geografi. Klassföreståndarinna i A I.

» *Vilhelma Amos*, fil. kand., undervisar i geografi samt i tyska språkets och geografins metodik; leder motsvarande övningslektioner. Tjänstledig höstterminen. Klassföreståndarinna i B II.

» *Aina Lindahl*, undervisar i kristendom, matematik, geografi och naturkunnighet. Klassföreståndarinna i B I.

» *Maria Creutz*, undervisar i kristendom och historia samt dessa ämnens metodik; leder motsvarande övningslektioner.

» *Bertha Frisch*, undervisar i tyska språket.

Fru *Anna Kullgren*, fil. kand., undervisar i matematik och naturkunnighet samt det senare ämnets metodik; leder motsvarande övningslektioner.

Fröken *Anna Falk*, undervisar i franska och engelska språken samt dessa ämnens metodik; leder motsvarande övningslektioner.

Fru *Bertha Otterdahl*, undervisar i småskolans metodik; leder övningslektionerna i småskolans ämnen.

Fröken *Hedvig Rinander*, undervisar i modersmålet.

Doktor *Alma Sundqvist*, med. lic., undervisar i anatomi, fysiologi och hälsolära.

Fröken *Cecilia Francke*, undervisar i kristendom och modersmålet.

» *Anna Pallin*, undervisar i modersmålet.

» *Augusta Andersson*, undervisar i välskrivning och detta ämnes metodiska behandling.

» *Signe Hammarsten*, undervisar i teckning och detta ämnes metodiska behandling.

» *Margit Sjöberg*, undervisar i handarbete och detta ämnes metodiska behandling.

» *Vilma Engblom*, gymnastikdirektis, undervisar i gymnastik och detta ämnes metodiska behandling.

Herr *Hugo Lindqvist*, musikdirektör, undervisar i sång och detta ämnes metodiska behandling.

Elever.

A. Privatskolelärarinneseminariet.

II. Högre avdelningen.

Klassföreståndarinna: *Alma Detthow*.

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
Berg, Vivan	1870	Skara stift	Skaraborgs län
Berglund, Elsa	85	Hernösands stift	Falun.
Bergqvist, Margareta	86	Stockholm	Stockholm
Borgström, Lilian	84	Lund	Lund
Burmeister, Louise	86	Stockholm	Stockholm
Ekholm, Maria	71	Assens(kon.Danmark)	Uppsala
Hagéus, Elsa	81	Linköpings stift	Kalmar län
Hedström, Hildur	82	Kristinehamn	Kristinehamn
Holmgren, Augusta	88	Lunds stift	Trelleborg
Isberg, Elsa	81	Kristianstad	Stockholm
Jonsson, Elsa	88	Västerås stift	Västmanlands län

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
Kruse, Elna	86	Västerås stift	Kopparbergs län
Lind, Vera	87	Petersburg	Kristinehamn
*Moberg, Maj	85	Stockholm	Stockholm
Olin, Elsa	86	Uppsala stift	Gävleborgs län
Ozarowsky, Elsa	88	Gävle	Gävle
Pettersson, Greta	86	Göteborg	Göteborg
Åkerholm, Tyra	88	Stockholm	Stockholm
*Örnberg, Greta	86	Uppsala	Uppsala
Östlihn, Signe	85	Stockholm	Stockholm
= 20.			

I. Lägre avdelningen.

Klassföreståndarinna: *Elsa von Weyhe.*

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
**Andersson, Annie	1887	Stockholm	Stockholm
Andersson, Edit	88	Strängnäs stift	Södermanlands län
Dahlqvist, Berta	89	Stockholm	Stockholm
Ericsson, Ebba	87	Stockholm	Stockholm
**Hemberg, Gulli	86	Mariestad	Mariestad
Johansson, Julia	87	Nyköping	Södermanlands län
Kling, Emmy	90	Arboga	Arboga
***Kumlien, Maja	87	Stockholm	Stockholm
Larsson, Gertrud	87	Stockholm	Stockholm
Lindgren, Ebba	89	Arboga	Stockholm
Lundgren, Sigrid	88	Stockholm	Örebro
**Lundquist, Onni	85	Västernorrlands län	Västerbottens län
Milles, Eivor	88	Uppsala län	Göteborg
Nilsson, Maria	88	Stockholm	Stockholm
Nyman, Anna	86	Gottlands län	Stockholm
Rosenblad, Laja	87	Trelleborg	Ystad
Stenholm, Signe	86	Stockholm	Uppsala
Ulfberg, Anna	88	Stockholm	Hudiksvall

= höstterm. 15, vårterm. 17.

* Sjuk vårterminen. ** Endast vårterminen. *** Endast höstterminen.

Småskolelärarinneseminarium.

B. Högre avdelningen.

II. Klassföreståndarinna: *Vilhelma Amos.*

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
Andersson, Elin	1883	Uppsala stift	Stockholms län
Andersson, Hilda	88	Stockholm	Stockholm
Blomdahl, Trine	86	Stockholm	Stockholm
Dahlin, Ragnhild	85	Stockholm	Stockholm
Forsberg, Elisabet	88	Stockholm	Stockholm
Helmer, Signe	86	Västerås stift	Västmanlands län
Jansson, Hilda	89	Västerås stift	Falu län
Karlsson, Elna	87	Strängnäs stift	Uppsala län
Karlsson, Lydia	89	Linköpings stift	Östergötlands län
Karlsson, Sigrid	88	Stockholm	Stockholm
Lindgren, Hilda	86	Visby stift	Gottlands län
Lilja, Maria	88	Stockholm	Stockholm
Mattsson, Linnea	86	Uppsala stift	Stockholms län
*Magnusson, Lisa	89	Stockholm	Stockholm
Pettersson, Elsa	86	Jönköping	Jönköping
*Storm, Ester	85	Kalmar stift	Kalmar

= höstterm. 16, vårterm. 14.

I. Lägre avdelningen.

Klassföreståndarinna: *Aina Lindahl.*

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
Andersson, Hanna	1888	Skara stift	Skaraborgs län
Andersson, Valborg	90	Stockholm	Stockholm
Boholm, Judith	89	Stockholm	Stockholm
Christensson, Ingrid	89	Malmö	Stockholm
Fredriksson, Ingeborg	88	Uppsala stift	Stockholms län
Friberg, Anna	81	Stockholm	Stockholm
Hammarström, Ester	88	Visby stift	Gottlands län

* Endast höstterminen.

Namn.	Födelseår.	Födelseort.	Hemort.
Karlsson, Fina	90	Uppsala stift	Stockholms län
Kolm, Irma	90	Stockholm	Stockholm
Norén, Gerda	88	Hernösands stift	Västerbottens län
Norman, Elsa	86	Linköpings stift	Kalmar län
Olsson, Anna	87	Karlstads stift	Värmlands län
*Olsson, Ida	88	Förenta staterna	Förenta staterna
**Pauli, Elna	90	Stockholm	Stockholm
**Pettersson, Tyra	81	Stockholm	Stockholm
Qvarsell, Hildur	90	Strängnäs stift	Stockholms län
Strandberg, Elin	90	Stockholm	Stockholms län
Wallenström, Ester	88	Uppsala stift	Stockholm
Wetter, Hilda	87	Uppsala stift	Uppsala län

= höstterm. 17, vårterm. 18.

Vid sistförflutna läsårs slut bestod skolan av 323 lärjungar: 308 flickor och 15 gossar. Av dessa hava avgått 53 flickor och 12 gossar, nämligen 4 till läroverkets seminarieavdeln., 14 till hemmet, 11 till plats på kontor m. m., 4 till Schartaus handelsskola, 2 till Tekniska skolans lärarinnekurs, 1 till gymnasium, 1 till plats vid järnvägen, 4 avflyttat till annan ort samt 12 flickor och 12 gossar avgått till annan skola.

Under innevarande läsår äro inskrivna 96 flickor och 9 gossar, vadan skolan nu har 363 lärjungar: 351 flickor och 12 gossar. (Jämte *seminariets* 69 elever utgör således *hela lärjungeantalet vid vårterminens slut 432*.)

Vid den valfria undervisningen i främmande språk hava i de klasser den förekommit 267 lärjungar läst tyska, 125 engelska och 80 läst franska.

Allt hemarbete för skolans räkning har enligt elevernas läxuppgifter upptagit per läsdag i medeltal en tid av: för elev tillhörande Privatskolelärarinneseminariet, avd. II 2 t. 5 m.; avd. I 2 t. 20 m.; Småskolelärarinneseminariet, avd. II 2 t. 31 m.; avd. I 1 t. 51 m.; Skolan: 10:e klassen A 2 t. 30 m.; 10:e klassen B 3 t. 27 m.; 9:e klassen A

* Endast höstterminen. ** Endast vårterminen.

2 t. 6 m.; 9:e klassen B 2 t. 46 m.; 8:e klassen A 1 t. 9. m.; 8:e klassen B 1 t. 43 m.; 7:e klassen 1 t. 42 m.; 6:e klassen A 1 t. 6 m.; 6:e klassen B 1 t. 7 m.; 5:e klassen A 54 m.; 5:e klassen B 59 m.; 4:e klassen 50 m.; 3:e klassen 45 m. Till måndagarna hava skolans lärjungar haft endast en kristendomsläxa eller varit helt befriade från hemarbete.

Skollokalen blir nästa läsår densamma som under det nu förflutna läsåret.

Hälsotillståndet.

Undertecknad har i egenskap av skolans läkare varje termin undersökt alla lärjungarna.

Under det gångna läsåret hava följande sjukdomsfall förekommit: influensa 11; lungkatarr 6; lungsäcksinflammation 3; lungtuberkulos 1; halsfluss 8; blodbrist 1; allmän svaghet 7; reumatisk feber 2; påsjsjuka 19; gulsot 1; ansiktsros 1; benbrott 1; böld 2; öronsjukdom 1; blindtarmsinflammation 2; difteri 3. Summa 69 fall på 432 elever.

Alma Sundquist.

Afgifter.

Inskrivningsavgiften, vilken erlägges vid inskrivningen, är 5 kr.

Terminsavgifterna (se sid. 1), vilka erläggas inom utgången av de två första veckorna av varje termin, äro:

Första klassen	20 kr.
Andra »	25 »
Tredje »	30 »
Fjärde »	35 »
Femte »	40 »
Sjette »	45 »
Sjunde »	50 »
Åttonde »	55 »
Nionde »	60 »
Tionde »	60 »
Lägre småskolelärarinneklassen	60 »
Högre småskolelärarinneklassen	100 »
Privatskolelärarinneklasserna	100 »

Anmälan om lärjunges uttagande ur skolan skall ske *före pågående termins utgång*. Har sådan anmälan ej skett före *afslutningsdagen* anses *lärjungen tillhöra läroverket följande termin*.

Läsåret kommer att avslutas måndagen den 3 juni kl. 11 f. m. i stora hörsalen. Till avslutningen inbjudas föräldrar och målsmän samt andra för skolan intresserade personer. Gymnastiken upphörde den 17 maj. Lärjungarnas handarbeten finnas att bese i skolans lokal 1 tr. upp avslutningadagen kl. 10—11. Inträdesprövning försiggår den 4 juni kl. 9 f. m.

Nästkommande läsår börjar, om Gud vill, måndagen den 2 september kl. 10 f. m., då upprop förrättas med samtliga elever, tillhörande seminariet och skolan. Inträdes- och flyttningsprövning med skolans och privatskolelärarinneseminariets lärjungar hållas lördagen den 31 augusti kl. 9 f. m. Onsdagen den 4 september kl. 9 f. m. hava inträdessökande, vilka skola aflägga examen till *småskolelärarinneseminariet*, att infinna sig.

Muntliga och skriftliga anmälningar av inträdessökande mottagas av undertecknad, som träffas till den 15 juni och fr. o. m. den 12 augusti måndagar, onsdagar och fredagar kl. 12—1 i skolan, Birger Jarlsgatan 35. Skriftliga förfrågningar och anmälningar till såväl seminariet som skolan kunna sändas till fröken Annie Detthow, vars postadress under sommaren är Birger Jarlsgatan 35 f. v. b. (10 öres porto även på Stockholms post) eller till undertecknad, vars sommaradress är Stapelburg-Hartz. *Tyskland.*

Stockholm i maj 1907.

Alma Detthow.

Telefon: i skolan 155 32, i hemmet Brunkeberg 25 75.

Mottagningstid under pågående läsår: månd., onsd., fredag kl. 12—1.

